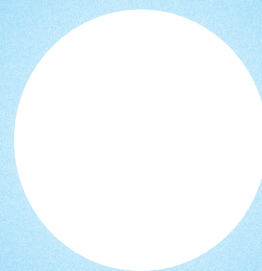

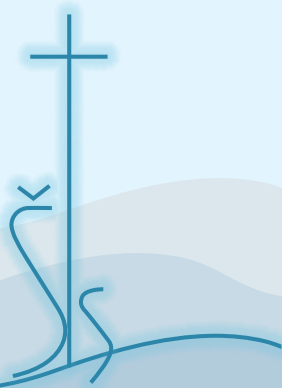
God. 2025./LV.

Br. 2/217

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnika – Split, Lovret

God. 2025./LV.

Br. 2/217

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
-----------------------	---

IZ GENERALATA

Poruka povodom smrti pape Franje.....	6
---------------------------------------	---

IZ PROVINCIJALATA

Pravilnik provincijskih vijeća	7
Pravilnik provincijskih vijeća	8
Obavijesti	12

ZBIVANJA I OSVRTI

Provincijsko hodočašće u istočnu Slavoniju	13
Hodočašće studentica u Požegu i Voćin	14
Rekreativno-studijski dan	15
Hvala mama.....	16
Sunce Gospe Lurdske	17
Susret s visokim predstavnicima Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života.....	19
Ženske redovničke zajednice u Hrvatskoj - stanje i izazovi	19
Redovnički život u svijetu - izazovi i prilike.....	21
Izazovi i promjene, vrijednosti i novi putoviza redovnički/posvećeni život danas	28

Jubileji redovničkog života.....	34
Jubilejski susreti.....	34
Slavlje u provincijskom središtu	35
S. Fabijana Balajić.....	36
S. Danijela Bilić	37

JEKA IZ AFRIKE

Na putu u Emaus	39
-----------------------	----

NAŠI POKOJNICI

Sestre naše Družbe	42
Rodbina sestara	42
Zahvala.....	42

PRILOZI

Habemus Papam!	43
Posveta hrvatskog naroda i domovine Presvetom Srcu Isusovu	45

LIST DRUŽBE

Iz Generalne kuće.....	52
Mariborska provincija.....	55
Splitska provincija.....	58
Misija u DR Kongu.....	60
Lemontska provincija.....	62
Mostarska provincija	64
Argentinsko-urugvajska provincija	66
Bosansko-hrvatska provincija	68
Paragvajska provincija.....	70
Rimska delegatura.....	72
Život – poslanje – svjedočenje	74
Pastoralna skupina sestara	74

Riječ uredništva

U jedinjene s našim narodom u molitvi posvete Presvetom Srcu Isusovu, okupljamo se ovih dana oko Presvetog Srca, utočišta i središta naših života, slaveći Ljubav koja nam se objavila.

U ovom broju *Odjeka*, osim izvještaja s hodočašća i nedavnih zbivanja, donosimo izlaganja predsjednice Hrvatske redovničke konferencije i visokih predstavnika Dikasterija za ustanove posvećenog života sa susreta u Zagrebu. U Jubilarnoj godini, svoje redovničke jubileje, radosno su proslavile i naše sestre. Njihovo slavlje popratile smo riječju i slikom.

Iako nešto mirnije, životno okruženje naših sestara u Misiji još uvijek je ispunjeno strahom i neizvjesnošću. Stoga, u *Jeci iz Afrike* donosimo tek osvrt na duhovne vježbe kandidatkinja, dok nam najvažnije događaje na razini naše šire zajednice sažima *List Družbe*.

U nesigurnostima ovog vremena, kad se čini da su i sami temelji zemlje uzljuljani, ohrabruju pozdravne riječi novoizabranog pape Lava XIV., koji nam doziva u pamet pozdrav uskrsnulog Krista upućen apostolima: *Mir vama*. Taj mir, dragocjeni dar, koji je iznad svakog razuma neka čuva naša srca u međusobnom zajedništvu i jedinstvu s Gospodinom (usp. Fil 4,7).

sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

U pripremama za slavlje naslovnika naše Provincije, utječemo se Presvetom Srcu Isusovu koje je puno dobrote, ljubavi, praštanja, ali i tajne. Upravo ta tajna hrani i oblikuje početak, život i djelovanje naše Provincije. Sestre koje slave jubileje svojih redovničkih zavjeta pripremaju se za proslavu u danima kada nas liturgijska čitanja privlače otajstvom ljubavi koja se izljuje iz Srca Isusova. Ljubav je otajstvo koje doživljavamo, otajstvo koje se rađa iznenađeno i daruje se besplatno. Ne može se kupiti niti djelima zaslužiti. Ljubav Srca Isusova predstavlja izvor redovničkog predanja, izvor na kojem se napajamo i snažimo te uranjamo u konačni smisao posvećenog života.

U tajnu Presvetog Srca Isusova utkan je i život naše Provincije. U Božjem planu nema slučajnosti. Tako je, više od jednog stoljeća, i naša redovnička usmjerenost oblikovana uzorom

Našu budućnost povjeravamo Providnosti, a to podrazumijeva život s Tajnom koja nas tjera naprijed. Tajnu tražimo, otkrivamo i razmatramo. Što je više tražimo, to nas više privlači. Što više zaranjamo u njezine dubine, to više otkrivamo njezinu ljepotu. U tajnu Srca Isusova utkani su svi naši redovnički dani, svakodnevice i blagdani, lijepi i naporom ispunjeni trenutci. Tajnom smo privučeni, Tajni odgovaramo i Tajnu slijedimo.

Presvetog Srca koje nas trajno potiče na darivanje. Svi događaji iz naše prošlosti i sadašnjosti ovijeni se tajnom Srca Isusova. Ono krije naše propuste, a potiče naša dobra djela. Kad smo neaktivni, ono nas budi. Kada prelazimo u aktivizam, Srce Isusovo nas zove na povratak k sebi i zaboravljenim vrijednostima. U životu naše Provincije bezbroj je učinjenih dobrih djela nadahnutih dobrotom i ljubavlju Srca Isusova.

Našu budućnost povjeravamo Providnosti, a to podrazumijeva život s Tajnom koja nas tjera naprijed. Tajnu tražimo, otkrivamo i razmatramo. Što je više tražimo, to nas više privlači. Što više zaranjamo u njezine dubine, to više otkrivamo njezinu ljepotu. U tajnu Srca Isusova utkani su svi naši redovnički dani, svakodnevice i blagdani, lijepi i naporom ispunjeni trenutci. Tajnom smo privučeni, Tajni odgovaramo i Tajnu slijedimo.

Naše sestre jubilantkinje proslavile su svoje visoke obljetnice redovničkog života. U pripremama su obnovile sjećanja na početke poziva, na mladost i odrastanje, na polaganje prvih i doživotnih redovničkih zavjeta. S njima smo i mi ušle u dubinu svog odnosa s Bogom, obnavljajući vlastite odgovore na Božji poziv i obećanja vjernosti koja smo mu dale. Proslava jubileja prigoda je i za učvršćivanje našeg zajedništva i obnovu prvotnog redovničkog žara. Sestrama jubilantkinjama želim mir i ustrajnost i u danima koji nadolaze.

Po završetku jedne školske, odnosno radne godine, uzimamo zasluženi predah od radnih aktivnosti. Tjelesni odmor nam je potreban kako bismo se ujesen, obnovljene snage, vratile svojim apostolatima na raznim poljima. Neka nas, u ovoj Jubilarnoj godini, Presveto Srce Isusovo ispuni dobrotom i opraštanjem.

Sestrinski vas pozdravljam, želeći mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Poruka povodom smrti pape Franje

*Pa ako umriješmo s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti zajedno s njime
Znamo doista: Krist uskrišen od mrtvih više ne umire, smrt njime više ne gospoduje.*
(Rim 6,8-9)

Drage sestre!

Zajedno s vjernicima sveopće Crkve, posljednja dva mjeseca proveli smo prateći s pažnjom, a ponajviše s molitvom, ozdravljenje pape Franje, radujući se njegovu povratku u Vatikan i promatrajući njegove napore da ostane vjeran poslanju koje mu je povjereno, unatoč njegovoj bolesti. Dana mu je milost da proslavi posljednji Uskrs i uputi svoj posljednji uskrsni pozdrav i blagoslov *Urbi et Orbi* vjernicima okupljenima u velikom broju na Trgu svetog Petra na dan Uskrsa. Sljedećeg jutra, na Uskrsni ponedjeljak, 21. travnja, njegov je zemaljski život završio.

Trenutak njegove smrti prati, s jedne strane, tuga i bol, a s druge strane, zahvalnost i nada.

Njegovim povratkom Ocu izgubili smo još jednog Kristova namjesnika na zemlji, ali i čovjeka duboke vjere, čvrsto ukorijenjenog u Kristu, čiji je primjer slijedio u svom poslanju, birajući put služenja, suosjećanja, ljubavi i mira.

U njegovim se riječima moglo osjetiti da iza njih stoje molitva i razlučivanje. Često ih je ponavljao kako bi nadilazile razum i doprijele do srca. Njegova su nas djela i odluke često iznenađivale, ali su uvijek odražavale njegovu jedinstvenost i jednostavnost.

Služio je Crkvi nesebično i svojim nam je primjerom pokazao da se autentičnost vjere očituje kroz konkretna djela. Usmjeravao nas je prema Bogu i pozivao na solidarnost, osobito s onima koji su siromašni i na rubu društva, na poštivanje dostojanstva svakog ljudskog bića te na brigu za očuvanje stvorenoga svijeta.

S vjerom i povjerenjem u Božje milosrđe, ujedinit ćemo se u molitvi za njega, kako bi ga Otac Nebeski ljubazno primio u svoje naručje, a zahvalimo Bogu za milosti koje smo primili kroz njega.

Ujedinit ćemo se također u molitvi za našu Crkvu, moleći zajedno Duha Svetoga da je obasja i vodi. Molimo za Kardinalski zbor, da prepozna potrebe Crkve danas i izabere Papu koji će je moći voditi u skladu s Božjom voljom.

Ujedinjena s vama u molitvi i zahvalnosti, sestrinski vas pozdravljam.

Grottaferrata, 22. travnja 2025.

S. M. Veronika Verbič, *vrhovna predstojnica*

IZ PROVINCIJALATA

Br. 128/2025

Split, 15. lipnja 2025.

Predmet: Pravilnik provincijskih vijeća

Prema Statutu Provincije Presvetog Srca Isusova provincijska vijeća imaju Pravilnik koji odobrava Provincijska uprava (t. 3).

Sadašnji zahtjevi rada provincijskih vijeća i sekcija ukazali su na nužnost izmjena i dopuna Pravilnika iz 2007. godine. Na sjednici Provincijske uprave od 13. i 14. lipnja 2025. odobren je novi Pravilnik provincijskih vijeća. Ovim dekretom Pravilnik se službeno objavljuje i proglašava obveznim.

Duh Sveti trajno živi u Crkvi i obnavlja radost posvećenog života. Neka ovaj Pravilnik osnaži djelovanje sestara u apostolatima kojima svjedoče evanđelje u svijetu.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

PRAVILNIK PROVINCIJSKIH VIJEĆA

Opće odredbe

Čl. 1.

Ovaj Pravilnik provincijskih vijeća dopunjuje Statut provincije školskih sestara franjevnika Provincije Presvetog Srca Isusova (usp. SP 3). Mijenjanje, dopunjavanje, dokidanje i mjerodavno tumačenje ovog Pravilnika spada na Provincijsku upravu Provincije Presvetog Srca Isusova.

Čl. 2.

Svako vijeće djeluje prema ovom Pravilniku, imajući u vidu zakonodavstvo Družbe/Provincije.

Čl. 3.

Vijeće sačinjavaju: pročelnica, tajnica i članice.

Čl. 4.

Provincijska vijeća su posebna savjetodavna tijela koja svojim savjetima predlažu i radom pomažu Provincijskoj upravi u provedbi Provincijskog plana.

Čl. 5.

Provincijska vijeća su:

Vijeće za duhovnost,

Vijeće za odgoj,

Vijeće za apostolat,

Vijeće za misije i

Vijeće za gospodarstvo.

Vijeće za apostolat ima svoje sekcije, kojima Provincijska uprava imenuje voditeljicu.

Čl. 6.

Provincijska uprava imenuje koordinatoricu vijeća na tri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Koordinatorica vijeća prati, podupire i potiče rad vijeća i sekcija kao i njihovu međusobnu suradnju. Mišljenja i prijedloge vijeća i sekcija dostavlja Provincijskoj upravi na uvid i odobrenje.

S pročelnicama vijeća i voditeljicama sekcija koordinatorica se sastaje dvaput godišnje. Najmanje jednom u trogodištu upriličuje susret svih članica vijeća i sekcija.

Čl. 7.

Pročelnicu vijeća i ostale članice vijeća imenuje Provincijska uprava na tri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Čl. 8.

Pročelnica vijeća saziva sjednice i predlaže dnevni red prema kojem upravlja radom vijeća.

Čl. 9.

Tajnicu pojedinog vijeća/sekcije izabiru članice vijeća/sekcije između sebe. Tajnica je ujedno i zamjenica pročelnice.

Tajnica pomaže pročelnici i vodi zapisnik sjednica. Zapisnik sjednica potpisuju pročelnica/voditeljica i tajnica. Pročelnica/voditeljica zapisnik dostavlja koordinatrici, a ona Provincijskoj upravi.

Čl. 10.

Rad vijeća/sekcija odvija se na sjednicama. Sjednice se održavaju barem dvaput godišnje. Članicama vijeća/sekcija treba prije sjednice dostaviti dnevni red i radne materijale.

Čl. 11.

Svaka članica vijeća/sekcija obvezna je sudjelovati na sjednicama vijeća/sekcija. Članica koja, bez opravdanog razloga, ne sudjeluje na sjednicama tijekom godine, prestaje biti članica vijeća/sekcije te Provincijska uprava imenuje drugu sestru umjesto nje.

Čl. 12.

Provincijska predstojnica treba barem jedanput u trogodištu upriličiti sastanak s koordinatoricom i pročelnicama vijeća i voditeljicama sekcija.

Posebne odredbe**I. VIJEĆE ZA DUHOVNOST****Čl. 13.**

Zadaća je Vijeća za duhovnost u skladu s propisima Konstitucija, Odredaba, Provincijskog statuta i ovog Pravilnika:

- a) predlagati Provincijskoj upravi promicanje raznih vidova duhovnog života u Provinciji;
- b) predlagati načine promicanja liturgijskog života Provincije;
- c) proučavati i pratiti suvremene smjernice Crkve, posebno Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, franjevačke duhovnosti;
- d) razrađivati teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojnih sastanaka te predlagati zajednicama potrebnu literaturu za obradu određenih tema.

II. VIJEĆE ZA ODGOJ

Čl. 14.

Vijeće za odgoj pomaže Provincijskoj upravi u planiranju i usmjeravanju početnog i trajnog odgoja.

Čl. 15.

U skladu sa smjernicama Crkve, propisima naše Družbe i Provincije te novim dostignućima odgojnih znanosti ovo Vijeće:

- a) prati, planira i usmjerava početni odgoj kako bi odgajanje upoznale karizmu Družbe i u njoj rasle prema ljudskoj, kršćanskoj i redovničkoj zrelosti;
- b) pomaže Provincijskoj upravi oko organiziranja duhovnih obnova prigodom redovničkih jubileja;
- c) prati djevojke koje izraze želju za redovničkim životom u našoj Provinciji.

Čl. 16.

Članice Vijeća za odgoj po službi su odgojiteljice početnog odgoja. Ostale članice imenuje Provincijska uprava.

III. VIJEĆE ZA APOSTOLAT

Čl. 17.

Vijeće za apostolat analizira postojeće stanje u apostolskom djelovanju sestara, vrednuje ga u duhu crkvenosti i franjevačke karizme, kako bi Provincija odgovorila potrebama Crkve i zahtjevima današnjeg vremena, čuvajući izvornu apostolsku franjevačku karizmu.

Čl. 18.

Vijeće za apostolat ima sljedeće sekcije:

- Sekcija za katehizaciju,
- Sekcija za apostolat mladeži,
- Sekcija za crkvenu glazbu,
- Sekcija za sakristansku službu,
- Sekcija za predškolski odgoj,
- Sekcija za medicinsku i socijalnu službu,
- Sekcija za domaćinske službe i
- Sekcija za medije.

Sekciju sačinjavaju: voditeljica, tajnica i članice sekcije.

Čl. 19.

Zadaća je Vijeća za apostolat:

- a) analizirati i vrednovati djelovanje sestara u različitim oblicima apostolata;

- b) predlagati Provincijskoj upravi praktične smjernice s ciljem poboljšanja apostolskog djelovanja Provincije;
- c) promicati apostolat Provincije.

IV. VIJEĆE ZA MISIJE

Čl. 20.

Vijeće za misije promiče svijest da je cijela Družba, po primjeru sv. Franje, misijska i da s Crkvom sudjeluje u njezinom misijskom i ekumenskom poslanju (usp. Konst. 51).

Čl. 21.

Zadaća je Vijeća za misije:

- a) razvijati svijest misijske odgovornosti, širiti apostolat molitve i djelatne ljubavi te poticati ljude dobre volje da na razne načine pomažu misije;
- b) poticati sestre da u pastoralnom radu u svoj redoviti program unesu i misijske sadržaje;
- c) održavati suradnju sa sestrama koje djeluju u misijskim krajevima.

V. VIJEĆE ZA GOSPODARSTVO

Čl. 22.

Vijeće za gospodarstvo pomaže Provincijskoj upravi, ekonomi Provincije, kućnim predstojnicama i kućnim upravama u upravljanju vremenitim dobrima. U svom radu ravna se prema *Smjernicama o upravljanju vremenitim dobrima* naše Družbe držeći se Kanonskog prava (kan. 1281 – 1289), odluka provincijskih kapitula i smjernica Provincijske uprave.

Čl. 23.

Zadaća je Vijeća za gospodarstvo:

- a) pomagati Provincijskoj upravi u redovnim i izvanrednim gospodarskim poslovima, uzimajući u obzir prednosti u gospodarskom poslovanju Provincije;
- b) predlagati suvremeniji način vođenja knjiga izdataka i primitaka, te imovnik u skladu s crkvenim i građanskim propisima.

Čl. 24.

Provincijska ekonoma po službi je pročelnica Vijeća za gospodarstvo.

Zaključna odredba

Čl. 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u Provincijskom glasilu, a njegovim stupanjem na snagu prestaje važiti Pravilnik provincijskih vijeća od 28. studenoga 2007. godine.

Obavijesti

Redoviti godišnji susret odgajateljica i provincijskih predstojnica naših triju provincija hrvatskog govornog područja i Mariborske provincije održan je 11. travnja 2025. u Sarajevu. Razgovaralo se o stanju i izazovima početnog odgoja, a susretu je nazočila i vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič.

Provincijsko hodočašće u istočnu Slavoniju na kojem je sudjelovalo 13 sestara održano je od 21. do 23. travnja 2025. godine.

Izborna sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini održana je 5. svibnja 2025. u Splitu, u našem samostanu na Lovretu. Za predsjednika Vijeća izabran je fra Zdravko Dadić, OFM, za potpredsjednicu s. Darija Jovanović, članica Družbe sestara franjevaka od Bezgrešnog začeća te za člana Predsjedništva Vijeća fra Siniša Balajić, OFM.

Susret provincijskih tajnica i ekonoma u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije održan je od 16. do 18. svibnja u Franjevačkoj kući molitve Masna Luka u Bosni i Hercegovini. O temi *Oprost – milost i zadatak Svete godine* sestrama je govorio o. Mirko Nikolić, SJ. Na susretu je sudjelovala provincijska tajnica s. Milka Čotić i provincijska ekonoma s. Mirjana Puljiz.

Misionarke s. Romana Baković i s. Mislava Prkić doputovale su 11. lipnja 2025. na odmor u Domovinu.

Pravilnik provincijskih vijeća na čijoj su obnovi radile članice provincijskih vijeća odobren je na sjednici Provincijske uprave održanoj 13. i 14. lipnja 2025. godine.

Sastanak pročelnica provincijskih vijeća i voditeljica sekcija s koordinaticom vijeća održan je 21. lipnja 2025. u provincijskom središtu u Splitu. Na sastanku je predstavljen obnovljeni Pravilnik provincijskih vijeća, a pročelnice vijeća i voditeljice sekcija izvijestile su o radu vijeća/sekcija u protekloj radnoj 2024./25. godini.

Jubileji redovničkog života. Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 27. lipnja 2025. godine, u provincijskom središtu na Lovretu, obilježene su 70., 60., i 50. obljetnice redovničkog života te 10. obljetnica doživotnih redovničkih zavjeta naših sestara. Euharistijsko slavlje predslavio je fra Joško Kodžoman, ravnatelj Franjevačke gimnazije u Sinju. Središnjoj proslavi prethodila je četverodnevna duhovna priprava jubilatkinja u našem samostanu u Zadru koju je predvodio fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

Obnovljene Konstitucije i Odredbe Družbe. Tiskane su i sestrama podijeljene Konstitucije i Odredbe Družbe obnovljene na XVI. Redovitom kapitulu u srpnju 2023. godine. U tijeku je njihovo predstavljanje sestrama. Obnovljene Konstitucije i Odredbe predstavljaju izaslanice naše Provincije na XVI. Redovitom kapitulu.

Izbivanje iz redovničke zajednice Vrhovna uprava dopustila je s. Rebeki Anić za razdoblje dok traje potreba brige za bolesnog oca, a najdulje do 31. svibnja 2028. godine. S. Rebeka boravit će na adresi Novogradiška 6, 23 000 Zadar.

ZBIVANJA I OSVRTI

Provincijsko hodočašće u istočnu Slavoniju

Provincijsko hodočašće sestara u Vukovar i istočnu Slavoniju održano je od 21. do 23. travnja 2025. godine. U rano jutro na Vazmeni ponedjeljak 13 sestara iz 7 zajednica uputilo se na krajnji istok Hrvatske kako bi pohodile i upoznale mjesta koja su u Domovinskom ratu bila na prvoj crti obrane.

Nakon dolaska u Hotel Slavonija u Vinkovcima, gdje su bile smještene, sestre

su u poslijepodnevnim satima pogledale dokumentarni film *Vinkovački ratni dnevnik*. Upoznale su stratešku važnost grada Vinkovaca i okolnih sela, tzv. *prvu crtu bojišnice* kao i granicu naše Domovine do mirne integracije. Ravnica koja je bogata žitnica na istoku Hrvatske, *Mrtvi kapitali* kako opisuje Josip Kozarac, bila je jedna od najtežih ratnih dionica.

Drugi dan hodočašća sestre su posjetile Vukovar: samostan i crkvu sv. Filipa i Jakova, vukovarsku bolnicu, Memorijalni muzej na Trpinjskoj cesti, Memorijalni muzej na Ovčari (Hangar), Ovčaru te Memorijalno groblje. Na svim mjestima sestre su predvodile molitvu za branitelje i civile

koji su podnijeli teška ratna stradanja. Mjesta stradanja obavijena dostojanstvom i tišinom spontano pozivaju na molitvu. Za nas koji uživamo slobodu Domovine, rođene u krvi nevinih, zauvijek će živjeti sjećanje i zahvalnost na one koji žive vječno, jer su *zginuli pošteno*.

Nakon Vukovara sestre su razgledale crkvu i samostan sv. Ivana Kapistrana u Iloku, franjevca koji je 1456. godine zaustavio tursku navalu pred Beogradom. U spomen na taj događaj, papa Kalist III. proglasio je blagdan Preobraženja Kristova, 6. kolovoza, na dan kada je vijest o zaustavljanju turskih napada došla do Rima. Na kraju dana sestre su posjetile Principovac, ljetnu rezidenciju obitelji Odescalchi koja se u 17. stoljeću nastanila u Iloku, te nastavila i unaprijedila vinogradarstvo u iločkom kraju.

Treći dan hodočašća sestre su provele u Đakovu te razgledale samostan Milosrdnih sestara sv. Križa koje je pozvao biskup Josip Juraj Strossmayer iz Švicarske. Davne 1868. godine dolazi deset sestara za rad u bolnici, kasnije u školi. Od naroda nazvane *sestre križarice* duboko su utkane u vjernički život cijele Slavonije. Osim povijesti samostana, naše sestre su provele ugodne trenutke u samostanu te sa sestrama razmijenile iskustva o zanimljivostima vlastitog redovničkog života. U svim zajednicama sve je više sestara u visokoj životnoj dobi

te im je potrebna briga. No, kršćanska nada nas potiče na molitvu za nova redovnička zvanja koja s radošću očekujemo. Nakon druženja sa sestrama, upriličen je obilazak katedrale sv. Petra te biskupijskog dvora Josipa Jurja Strossmayera koji su i danas radni prostori Đakovačko-osječke nadbiskupije. Kako se posjet dogodio u vrijeme kad je nadbiskup Đuro Hranić slavio imendan, sestre su slavljenu čestitale te se s njim zadržale u ugodnom druženju. Svi hodočasnički dani bili su prožeti molitvom. Molilo se Gospodina, prije svega za sve koji su pretrpjeli patnju na ovim mjestima.

Mi koje smo se odvažile krenuti na ovaj put imale smo priliku zajedno predahnuti, odmoriti se i družiti. Vjerujem da su zajednički hod i molitva učvrstili naše zajedništvo.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Hodočašće studentica u Požegu i Voćin

U ozračju zahvalnosti i radosti, povodom 30. obljetnice djelovanja sestara na Jordanovcu u Zagrebu i 25. obljetnice Doma za studentice Marta i Marija, 26. travnja 2025. godine održano je hodočašće studentica, korisnica Doma, u Požegu i Voćin. Svoje dojmove s hodočašća zapisala je studentica Karla Karaula.

„Prva postaja našeg puta bila je Požega, gdje smo imale priliku upoznati, do sada mnogima nepoznatu, baštinu Požeške biskupije. Topli doček i zakusku u Biskupskom ordinarijatu priredio nam je kancelar Biskupskog ordinarijata Robert Kupčak, a potom smo pod stručnim vodstvom razgledavale bogatstvo požeške sakralne baštine.

Započele smo obilaskom crkve sv. Lovre čije freske, unatoč povijesnim pokušajima osmanskih razaranja, i danas milosno gledaju na vjernike, pišući bogatu povijest vjere i ustrajnosti. Poseban dojam ostavila je katedrala sv. Terezije Avilske, oduševivši nas svojim bogatim tirolskim oltarima, umjetninama Otona Ivekovića i Celestina Medovića kao i modernim djelima Đure Sedera koja pružaju jedinstvenu perspektivu razvoja sakralne umjetnosti. Posjetile smo i kriptu gdje smo, u tišini i molitvi, postale dublje svjesne prolaznosti života.

Poseban trenutak bio je susret s relikvijarom sv. Ivana Pavla II., kojeg smo imale priliku vidjeti i dodirnuti.

Sljedeća postaja našeg hodočašća bio je Voćin. Usred zelenila Parka prirode Papuk, ponosno stoji bazilika Gospe Voćinske – biser gotike, rijedak u Zapadnoj Slavoniji i svjetionik nade za buduće naraštaje. Vrata bazilike prikazuju otajstva krunice i bogatu povijest Voćina, dok je unutrašnjost ukrašena djelima velikana hrvatske moderne umjetnosti. Župnik Voćina, don Ivan Ereiz, srdačno nas je primio, predvodio nas u molitvi i pjesmi, a potom se s nama zadržao u ugodnom druženju.“

Zahvalne Bogu i ispunjene novim iskustvima sretno smo se vratile u Zagreb – srca radosna i puna nade, s čežnjom za novim susretima i ovakvim darovanim trenucima zajedništva.

s. Ljiljanka Marić

Rekreativno-studijski dan

U organizaciji Povjerenstva za početnu formaciju Hrvatske redovničke konferencije, 27. svibnja 2025. godine, održan je rekreativno-studijski dan za redovničke pripravnice u Gospićko-senjskoj biskupiji. Sudjelovalo je četrdesetak redovničkih pripravica zajedno sa svojim odgajateljicama.

Prvo odredište našeg putovanja bilo je svetište Majke Božje od Krasna na obroncima Velebita, gdje smo, nakon molitve krunice, slavile svetu misu. Vlč. Stjepan Zeba, čuvar svetišta i župnik u Krasnom upoznao nas je sa zanimljivom poviješću Svetišta te nam, u propovijedi, uputio nekoliko poticajnih

misli o važnosti autentičnog nasljedovanja Krista u današnjem vremenu.

Nakon zajedničkog objeda i druženja u predivnoj prirodi parka prirode *Velebit*, uputile smo se u Gospić gdje smo posjetile sestre karmelićanke u samostanu Presvetog Srca Isusova. Sestre su nas upoznale sa svojim načinom života i djelovanja u klauzuri te nam posvjedočile o svome pozivu, izgradnji samostana i dolasku u Gospić.

Obišle smo, zatim, katedralu Navještenja Blažene Djevice Marije u kojoj nas je dočeka o. Ante Knežević, karmelićanin. Otkrio nam je zanimljivu povezanost Gospića s karmelskom duhovnošću te nam približio povijest ovog grada i Gospićko-senjske biskupije, teritorijalno najveće biskupije u Hrvatskoj koja ove godine obilježava 25 godina svoga postojanja. Dan smo završile posjetom grobu službenice Božje s. Žarke Ivasić, članice Družbe sestara milosrdnica, mučenice svoga zvanja, lažno optužene i strijeljane 1946. u Gospiću.

Zahvalne Bogu na ovome danu i ohrabrene riječima vlč. Stjepana da se, svojim ponašanjem i djelovanjem, jednostavnošću i skromnošću, ne bojimo biti svjedoci evanđelja u današnjem svijetu, vratile smo se svojim zajednicama, nastavljajući redovničku formaciju u povezanosti s Bogom i sestrama.

s. Valentina Sitaš, *postulantkinja*

Hvala mama

Mjesec svibanj u našem dječjem vrtiću u Zadru uobičajeno obiluje događajima, a jedan od posebnih, nama i djeci najdraži, obilježavanje je Majčinog dana. Ove godine proslavili smo ga 14. svibnja prigodnim programom u prostorijama vrtića. Cijeli tjedan marljivo smo se pripremali za ovaj važan trenutak. Srca su nam bila ispunjena radošću i ljubavlju dok smo s nestrpljenjem iščekivali trenutak u kojem ćemo našim majkama i nebeskoj Majci pokazati koliko ih volimo i koliko nam znače.

Nakon zajedničke molitve djeca su, pod vodstvom s. Mirjane Puljiz i uz glazbenu pratnju s. Anke Cvitković, otpjevala pjesmu *Evo nas pred tobom, Marijo*. Uslijedilo je nekoliko recitacija koje su naizmjenično izvodila djeca iz vrtićkih skupina *Školjkice* i *Ribice*. Djeca su s velikim ponosom i emocijama izgovarala stihove, a svi su prisutni bili duboko ganuti, slušajući njihove riječi. Bila je to naša mala posveta mamama, kojom smo ih obasjali toplim riječima pjesama.

Posebno iznenađenje bio je gost – tata Krešimir Perović, koji nas je došao podržati i zajedno s nama proslaviti ovaj dan.OTPJEVAO je pjesmu našim majkama uz pratnju na gitari. Bio je to poseban trenutak kada smo svi osjetili koliko su naši roditelji važni i koliko ih volimo.

Djeca su u završnom dijelu programa otpjevala još nekoliko pjesama te izvela ples *Proljetno buđenje* koji je simbolizirao dolazak proljeća i buđenje novog života. Za kraj djeca su pripremila ples pod nazivom *Djeca ljubavi i mira*. Plesali smo sa željom da svijetu i svim majkama podarimo ljubav, mir i sreću.

Nakon priredbe, za mame je organiziran prigodni program ispred zgrade vrtića, u kojem su se imale priliku vratiti u djetinjstvo te odigrati nekoliko igara. Proslavu smo okrunile druženjem uz zakusku, što je bio sladak završetak dana.

Ovaj dan će nam ostati u srcima kao najljepši trenutak, jer smo na taj način zahvalili našim mamama za sve što čine za nas. Puno smo se smijali, igrali i pjevali, a najvažnije je da su mame i ovim prigodnim programom osjetile koliko ih djeca vole. Pod vodstvom teta, djeca su im iskazala zahvalnost i pokazala koliko su mame važne i posebne.

Anita Kolčeg, *odgojiteljica*

Sunce Gospe Lurdske

U Župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu već više od pet desetljeća uspješno djeluje dječji zbor Sunce. Uz to što redovito animira nedjeljna misna slavlja, zbor održava prigodne priredbe te sudjeluje u obilježavanjima vjerskih blagdana u Župi. Osobito su zapaženi tradicionalni božićni koncerti kojima djeca redovito oduševljavaju svojim izvedbama, nerijetko zahtjevnih skladbi.

Zbor su, gotovo od samog početka, predano vodile naše sestre: s. Pavlimira Šimunović (1974. - 1978.), s. Zorislava Radić (1978. - 1988.), s. Sofija Vuković (1994. - 1998.) te s. Željka Čeko (1988. - 1994., 1998. -) koja i danas, Bogu na slavu, neumorno animira malene talente.

Za s. Željkom je više od tri desetljeća požrtvovnog rada s djecom, u koji su suradnički bili uključeni i tekstopisci, skladatelji i

scenski stručnjaci, sve kako bi nastupi bili na što višoj razini. Zbor redovito sudjeluje i na smotri crkvenih dječjih zborova Zlatna harfa, od samog početka njezinog održavanja. Upravo je na Zlatnoj harfi u Mariji Bistrici 2000. godine Zbor dobio ovo *sunčano* ime koje mu u potpunosti odgovara. U njemu se okupljaju naši najmlađi koji su svojim glasovima kadri *osunčati* i razvedriti svaki trenutak.

S ovogodišnjeg, još jednog uspješnog, nastupa Sunca na Zlatnoj harfi u nastavku donosimo osvrt župljanke Nikoline Baletić.

„U Župi Uzvišenja Svetog Križa u Sigetu, 7. lipnja 2025. godine, održana je još jedna Zlatna harfa na kojoj je, uz još 10 zborova, nastupio i dječji zbor Sunce Župe Majke Božje Lurdske pod vodstvom s. Željke Čeko. Svi su zborovi prvo sudjelovali u misnom slavlju koje je predvodio župnik i gvardijan fra Marin Kuzminski, a potom je uslijedila smotra zborova na kojoj su se zborovi predstavili jednom pjesmom prigodne tematike vezane uz jubilej 800. obljetnice nastanka *Pjesme stvorova*.

Zbor Sunce predstavio se pjesmom *Molitva sv. Frane*, autora Šime Marovića. Kao i inače, pokazali su vrlo visok standard dječjeg višeglasnog zborskog pjevanja

otpjevavši kompleksnu i zahtjevnu skladbu na vrhunskom nivou. Sva su srca u tim trenucima kucala s ponosom, i najmlađih izvođača, i uvijek predane s. Željke, svih roditelja i rodbine koja je došla podržati djecu.

Tema ovogodišnje Zlatne harfe bila je *Vijek hvaljen budi*, a uz naš, i ostali su zborovi svojim glasovima veličali i hvalili Gospodina.

Budući da smo u Jubilejskoj godini, svi su zajednički otpjevali Jubilejski himan čije je stihove napisao Pierangelo Sequeri, uglazbio je Francesco Meneghello, a prepjevao don Ante Mateljan.

Na kraju održavanja Harfe pokrajinska zastupnica s. Željka zahvalila je svima: domaćinima u Župi Svetog Križa, roditeljima bez čije podrške mnoga djeca ne bi ustrajala u redovitosti dolaska na probe i na svetu misu, te djeci koju je pozvala na ustrajnost i uz blagoslov im poručila da njihovi subotnji i nedjeljni susreti razvijaju kreativnost, osjećaj za lijepo, plemenito i dobro te drže njihov dječji duh budnim, što je pogotovo važno u današnjem vremenu pasivnosti i nemara.

Susret je završio uz prigodnu zakusku koju su pripremili domaćini.”“

Susret s visokim predstavnicima Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života

U dvorani Vijenac Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu, 28. svibnja 2025. održan je susret ženskih i muških redovničkih zajednica u Hrvatskoj s proprefektom Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života kardinalom Ángelom Fernándezom Artimeom i podtajnicom Dikasterija s. Carmen Ros Nortés. O izazovima i stanju

ženskih redovničkih zajednica u Hrvatskoj izvijestila je predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Lidija Bernardica Matijević, dok su o stanju i izazovima posvećenog života u svijetu govorili Ángel Fernández Artime i s. Carmen Ros Nortés. U nastavku donosimo njihova izlaganja prilagođena tiskanom izdanju.

Ženske redovničke zajednice u Hrvatskoj - stanje i izazovi

Upoznavanju s aktualnim stanjem ženskoga posvećenoga života u Hrvatskoj prethodi osvrt na Hrvatsku redovničku konferenciju, instituciju koja je među inim zadaćama usmjerena promicanju posvećenog života u Crkvi i društvu, poštujući i cijeneći vlastitost svake karizme.

Hrvatska redovnička konferencija nekoliko je puta mijenjala naziv i sastav zbog društveno-političkih zbivanja na ovim prostorima. Danas se rad Konferencije odvija preko povjerenstava: Povjerenstvo za predškolski odgoj u ustanovama koje vode re-

dovalničke zajednice, Povjerenstvo za trajnu formaciju redovnika i redovnica, Povjerenstvo za početnu formaciju redovnika i redovnica, Povjerenstvo za medicinske sestre članice redovničkih zajednica, Povjerenstvo za sredstva društvenog komuniciranja i izdavačku djelatnost te Povjerenstvo za promicanje duhovnih zvanja.

Ženske redovničke zajednice u Hrvatskoj - statistički podatci i rasprostranjenost

Redovnica u Hrvatskoj ima 2395 u 54 redovničke ustanove. Također je određeni broj redovnica iz hrvatskih zajednica prisutan u europskim zemljama, osobito na njemačkom govornom području, kao i u misijama na drugim kontinentima. Najveći dio aktivnih redovnica dolazi na tlo današnje Hrvatske u 19. stoljeću na poziv mjesnoga biskupa (Zagreb, Đakovo, Split) kako bi djelovale u područjima zdravstva i školstva. Nakon dolaska u Hrvatsku broj redovnica raste te mnoge zajednice dobivaju vlastitu provincijalnu ili vrhovnu upravu, odnosno sjedište u Hrvatskoj. Redovnice u potpunosti njeguju izvorne karizme što je i bio razlog njihova dolaska.

Bilo da je riječ o zajednicama čiji je povijesni osnutak bio unutar Hrvatske ili izvan nje, početkom 20. stoljeća dolazi do razvoja djelovanja te redovnice, služeći narodu u duhu vlastite karizme, polaze i izvan granica Domovine. Odlaskom u misijska područja te radom u njima redovnice su utjecale na utemeljenje i oblikovanje zajednica i provincija u udaljenim zemljama Sjeverne i Južne Amerike, Oceanije i Afrike.

U Hrvatskoj su malobrojni, ali ipak postoje svjetovni instituti posvećenoga života.

Povijesna uvjetovanost

Njegovanje izvorne karizme u ženskim zajednicama bilo je moguće do 1945. godine i uspostave novoga društvenoga poretka, kada vlasti zabranjuju vjerski utjecaj te posjedovanje privatnoga vlasništva. Kada govorimo o ženskom redovništvu, može se reći da nas je djelovanje bivšega socijalističkoga sustava više pogodilo nego muško redovništvo. Dok su redovnici mogli djelovati u pastoralu, redovnicama je dovedena u pitanje egzistencija. Kao i u ostalim europskim zemljama, redovnice su prema svojoj karizmi vodile vlastite bolnice, sanatorije, škole i odgojne zavode. Budući da su izgubile svoje vlasništvo i da im je zabranjeno djelovanje u društvu, uspjele su preživjeti jedino u pastoralu, uz uvjete koji su tada bili nametnuti.

Iz tih razloga dolazi do izjednačavanja svih ženskih redovničkih karizmi. Osim djelovanja u pastoralu redovnice su se bavile ručnim radom i čuvanjem djece te tako uzdržavale svoje zajednice. Takav pristup redovnicama i vrlo teški materijalni uvjeti zadržali su se od 1945. godine do uspostave demokratske vlasti u Hrvatskoj 1990. godine. Također su mnoge zajednice iskusile zabranu nošenja redovničkog odijela na radnom mjestu. Zapošljavanje redovnica u bolnicama bilo je vrlo rijetko te je bilo moguće samo zbog nedostatka određenoga kadra. Zanimljivo je da je odziv na duhovni poziv u tim godinama bio vrlo visok iako je unaprijed bio vrlo ograničen odabir budućega zanimanja.

Važnost i uloga ženskih odgojnih zavoda

Veliku ulogu u postavljanju temelja za redovnički odgoj i obrazovanje imali su tzv. odgojni zavodi ili domaćinske škole koje su vodile redovnice. Početkom 20. stoljeća teško se dolazilo do obrazovanja ženske mladeži. Takve ustanove omogućavale su opismenjavanje, obrazovanje, a mnoge su djevojke osjetile poziv za duhovno zvanje i postale redovnice. Može se reći da su ženski odgojni zavodi do 1945. godine uvelike utjecali na kulturnu strukturu i obrazovanje našega društva.

Klauzurne zajednice

Od klauzurnih redovnica prisutne su u Hrvatskoj klarise, benediktinke i karmelićanke. Vrlo je znakovit utjecaj klauzurnih redovnica kojih je danas u Hrvatskoj 187 u 17 zajednica. Neke klauzurne redovničke zajednice djeluju u kontinuitetu više stoljeća: benediktinke u Trogiru preko 960 godina, klarise u Splitu preko 700 godina. Nekada su njihovi samostani bili na periferijama naselja, a danas su ti samostani u središtima gradova. One svoju tišinu žive usred gradske vreve. Višestoljetne zidine dijele ih od svijeta kojemu su poslane. Velika je posvećenost misa u njihovim samostanima.

Sadašnje stanje i izazovi

Devedesetih godina u Hrvatskoj započinje novi način djelovanja za redovnice. Nastavljajući rad s djecom, mnoge redovničke zajednice otvaraju katoličke dječje vrtiće. U školski obrazovni sustav ušao je vjeronauk, te je velik broj redovnica zaposlen u školama. Omogućeno je obrazovanje redovnica u svim strukama i na svim razinama, kao i stručno usavršavanje za djelatnosti koje su prisutne u zajednicama i koje su im potrebne.

Zahtjevnost vođenja zajednica usmjerava poglavarice k traženju rješenja za brojna pitanja postojećega stanja, vodeći računa o djelovanju na crkvenoj i društvenoj razini. Posljednjih godina obrađivane su sljedeće teme: predškolski odgoj, međusobno djelovanje i utjecaj početnoga i trajnoga odgoja, briga za zdravlje osobito ranjivih skupina, sinodalni hod, uređivanja radnih ugovora u pastoralu, pitanje zdravstvenoga i mirovinskoga osiguranja, poreza i ostalih pravnih akata važnih za pravni status redovničkih zajednica ili pojedinaca.

Pogled u budućnost

Život redovnica u Hrvatskoj danas je vrlo aktivan. Visoka starosna dob redovnica, kao i nizak broj novih duhovnih zvanja otežava svakidašnjicu. Unatoč navedenim podacima, u svim apostolatima podcrtava se vrlo važna prisutnost redovnice u crkvenom i javnom životu. Ta otvorena potreba društva u Hrvatskoj za našom prisutnošću i djelovanjem stvara uvjete za promišljanja o budućnosti. Poticaje koje dobivamo od naroda trebamo znati protumačiti te primijeniti kako bismo odgovorile na znakove vremena. Ne postoji dobro ili loše vrijeme, nego samo ovo vrijeme u kojem živimo. Naše je da molimo i radimo, analiziramo i stvaramo s čvrstom vjerom i predanjem u Providnost.

s. Lidija Bernardica Matijević

Redovnički život u svijetu - izazovi i prilike

Držimo da nikada u povijesti Crkve nije postojalo toliko mogućnosti specifičnoga posvećenja kao danas. To je temeljna činjenica i datost koju treba imati na umu. Jer, ako su do 'jučer' uglavnom postojali monaški život i takozvane ustanove aktivnoga života, danas se panorama oblika posvećenja znatno proširila.

Uz redovničke ustanove - i drevne i one osnovane u moderno doba - od 1947. godine imamo prisutnost svjetovnih instituta. Zakonik kanonskog prava također je dao cjelovitiju konfiguraciju družbama apostolskoga života, čiji članovi, iako ne polažu redovničke zavjete, slijede isti apostolski cilj družbe, živeći u zajedničkom bratstvu/sestrinstvu prema vlastitom stilu. Također je ponovno uspostavljen Red djevice (*Ordo virginum*), pustinjački život ponovno je predložen kao autonoman oblik posvećenja, a počelo se također sustavnije govoriti o Redu udovica i udovaca.

Bitno je imati na umu da se, počevši od Drugoga vatikanskoga koncila i s obnovljenom valorizacijom laika, ponovno otkrio kršćanski život kao puni izraz krsnoga života. To nas danas, kad govorimo o posvećenom životu, poziva da razlikujemo temeljnu dimenziju

- krsno posvećenje - i specifičan oblik posvećenja: onaj koji se sastoji u radikalnijem nasljedovanju Krista pomoću polaganja evanđeoskih savjeta.

U tom buđenju laičkoga poziva mnogi su vjernici laici prepoznali da njihovo kršćanstvo nalazi puninu u karizmama (milosnim Božjim darovima) koje su izvorno bile vlastite redovničkim ustanovama.

Ukratko, posvećeni se život danas predstavlja u vrlo različitim oblicima (redovnički život, kontemplativni život, svjetovni instituti, družbe apostolskoga života, red djevica, novi oblici, nove ustanove i dr.). Ono što je najupečatljivije, međutim, jest to da on i dalje opstaje, nastavlja postojati. I nastavlja nicati. Usred izazova, problema, zbrke i pomutnje... još uvijek ima mladih koji osjećaju poziv poći 'izravnije' prema onomu što ne prolazi, prema Onomu koji ne prolazi, služeći drugima. Iako su u nekim zemljama pozivi malobrojni, još uvijek je iznenađujuće - po milosti - vidjeti da poziv nastavlja odzvanjati.

Željeli bismo također kratko spomenuti teološko značenje izazova. Upćena upotreba te riječi riskira da je se liši njezina dubljega značenja, svodeći je na puku 'činjenicu' života ili jedan od mnogih događaja od kojih je istkan. Važno je naglasiti da izazovi nisu puki objektivni podatci, već predstavljaju zadatke i pozive koji interpeliraju slobodu osobe i zajednice. To su providnosni poticaji koji zahtijevaju tumačenje povijesti kao mjesta i prijenosnika Božjega glasa. Bog je prvi koji odgovara na izazove: Duh neprestano budi nove energije u Crkvi. Po izazovima Bog izlazi u susret čovjeku, prosvjetljuje ga i poziva da raspozna njegov plan, da ga ostvari prema zahtjevima i mogućnostima koje izazovi postavljaju.

Dakle, nakon te premise, globalni pogled na posvećeni život dovodi nas do zaključka da ne postoji jedna jedinstvena stvarnost koja ga definira. Iz moga iskustva stečenoga tijekom dugih godina službe u Dikasteriju za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, dijeleći hod s posvećenim osobama iz cijeloga svijeta, percipiram probleme, brige i neizvjesnosti, ali i entuzijazam, strast i obnovljenu svijest: posvećeni život danas ima smisla, nije mu došao kraj, već prolazi fazu preobrazbe i prilagodbe. Nastavlja se suočavati s promjenama u povijesti koje zahtijevaju nove putove poslanja i nove prakse evanđeoskoga života, sposobne preobraziti ne samo strukture već i životni stil. Vjetar Drugoga vatikanskoga koncila, koji nas je otvorio novom razumijevanju posvećenoga života, nastavlja ga podržavati u tom traženju i obnovi.

Rad na razlučivanju horizonta i znakova vremena značajno je olakšan proročkom hrabrošću pape Franje, koji nas je ohrabrio gledati i promatrati svaku stvarnost s potrebnom dozom realizma kako bismo složene situacije pretvorili u prilike za služenje drugima. Njegov san jest san o Crkvi otvorenih vrata, gostoljubivoj poput poljske bolnice, Crkvi koja izlazi na ulice da živi vjeru u svakodnevnom životu i ide prema egzistencijalnim i geografskim periferijama gdje ljudi žive i pate. Crkva koja 'miriše na ovce', koja nije carina, nego mjesto milosrđa, nije autoreferencijalna, nego obrnuta piramida, poliedarska, sinodalna. Crkva u kojoj su siromašni i njihova pobožnost prepoznati kao povlašteno teološko mjesto (usp. *Evangelii gaudium* 197-201).

Na početku svoga pontifikata papa Franjo imao je sretnu intuiciju: „Ne živimo jednostavno epohu promjena, već promjenu epohe.” Ta je vizija za nas redovnike / posvećene osobe bila inspiracija i provokacija, potičući nas da zamislimo i izgradimo novi posvećeni život, otvoren budućnosti.

U toj perspektivi želimo s vama obraditi temu koju ste nam predložili, u svjetlu toga velikoga poziva na redovnički i posvećeni život: promjenu koju od nas povijest traži da u njoj prebivamo. Redovnički život još je uvijek uronjen u vrijeme preobrazbe! Normalno je da promjene dodiruju najdublje i najosjetljivije žice našega identiteta. Pedagogija promjene danas je nužna i hitna - ali nije riječ samo o tome da pasivno podnosimo promjene: pozvani smo živjeti ih, s vjerom, nadom i kreativnošću.

Naučili smo da posvećeni život, po svojoj naravi, mora biti stalno u stanju promjene, upravo kako ne bi izgubio svoj kristocentrični identitet, svoju proročku dimenziju, svoju duboku zalihu čovjekoljubivosti. Iz toga razloga, umjesto da na sva zvona proglašavamo *kraj* ili *'beznačajnost'* posvećenoga života u našem dobu i vremenu, došlo je vrijeme da se regeneriraju one apostolske strukture koje najbolje odgovaraju evanđelju i koje nam pomažu produbiti zahtjeve bratske ljubavi, apostolskoga svjedočenja, jednostavnosti i darivanja življenoga po uzoru na Isusa. Drugim riječima, vrijeme je da se vrati specifičnost posvećenoga života: ono što ga može učiniti vjerodostojnim, plodonosnim i značajnim u današnjem svijetu. Samo tako moći će nastaviti biti proročki znak i autentičan odgovor na najdublja očekivanja čovječanstva i Crkve.

Među brojnim izazovima koji danas interpeliraju posvećeni život možemo prepoznati, s jedne strane, one koji proizlaze iz globaliziranoga i sekulariziranoga svijeta, a s druge strane, one koji proizlaze iz iskustva sveopće, putujuće, sinodalne Crkve.

Jedan od glavnih izazova jest, bez sumnje, globalizacija, sa svojim složenim ispreplitanjem ekonomskih i društvenih fenomena: dislokacija poduzeća, nesigurnost posla, ograničavanje ljudskih prava, kulturna homogenizacija i progresivan gubitak identiteta.

Sve to duboko dotiče karizmu posvećenoga života, koja nas poziva na zalaganje za pravdu, aktivnu solidarnost i obranu dostojanstva svakoga ljudskoga bića.

Rastući pluralizam u našim društvima također predstavlja značajan i složen izazov. Ako smo u prošlosti živjeli u relativno homogenim okruženjima i sredinama, danas se suočavamo s mnoštvom vjera, ideologija, etničkih skupina, političkih vizija i društvenih projekata. Ta nas stvarnost ne poziva na zatvorenost ili defenzivnost, već na otvorenost i dijalog, na toleranciju, poštovanje i međusobno prihvaćanje.

Drugi ključan izazov jest individualizam, koji dovodi do rastuće nezainteresiranosti za drugoga i za opće dobro. Skloni smo se brinuti isključivo o osobnoj sferi, ignorirajući stvarnost koja okružuje druge. Suočeni s tim trendom, posvećeni muškarci i žene pozvani su biti svjedoci konkretne solidarnosti i promicatelji autentičnih bratskih i sestrinskih odnosa.

Suočavamo se, k tomu, s dubokom vjerskom ravnodušnošću. U mnogim kontekstima, religija više ljude ne zanima, Bog je gurnut na marginu i prevladavaju neposredni interesi, kratkoročni projekti i tehnološka postignuća i uspjesi. U tom je scenariju bitno otkriti duboki poziv posvećenoga života, koji svjedoči o radikalnom pozivu da se živi evanđelje, da se izbliza slijedi Krista i da se Božje kraljevstvo učini vidljivim u povijesti.

Nadalje, snažno osjećamo izazov siromaštva. Očito je da su ekonomska kriza, visoka nezaposlenost (posebno među mladima), politike štednje, nesigurnost posla i fenomen imigracije pridonijeli povećanju broja ljudi u situacijama teške krhkosti i osiromašjenja, također u našim okruženjima.

Često, suočeni s tom stvarnošću, riskiramo zadovoljiti se jadikovkama ili time da ponudimo neku povremenu vrstu pomoći. No naša kršćanska vjera i vlastita karizma posvećenoga života traže mnogo više: radikalniji odgovor, sačinjen od konkretnoga zalaganja, solidarne suradnje, cjelovitoga promicanja osobe, stalnih napora za dostojanstvo siromašnih, proročke borbe za pravdu i odvažne i jasne ljubavi, kadre vidjeti, razlučiti i djelovati s evanđeoskom hrabrošću.

To nas neizbježno dovodi do toga da postavimo ključno pitanje: kako pratiti potrebne promjene koje smo pozvani poticati unutar redovničkoga i posvećenoga života kako bismo se - na vjeran i kreativan način - prilagodili povijesnom, društvenom i crkvenom trenutku u kojem živimo?

Itekako smo svjesni brzih i dubokih promjena koje utječu na društveno područje te posebnih okolnosti kroz koje danas prolaze mnoge ustanove posvećenoga života. Povećanje prosječne dobi članova, opadanje broja zvanja, rastuća složenost u upravljanju mnogim apostolskim djelima: sve to pridonosi stvaranju konteksta u kojem se u nekim situacijama doživljavaju poteškoće i neizvjesnost.

Što nam sve to govori? Govori nam to da se svijet mijenja - a mi, posvećeni kršćani, mijenjamo se u svijetu i sa svijetom. Nismo vanjski promatrači koji promatraju izdaleka pa tek onda ulaze: živimo unutar ovoga svijeta, udišemo njegove izazove, napetosti, nade. Ali pozvani smo živjeti u njemu kao kršćani, kao posvećene osobe, kao znakovi Božjega kraljevstva, kao proročka prisutnost.

Napori koje se ulagalo u ovom dugom pokoncilskom razdoblju bili su brojni i velikodušni. No imamo osjećaj da se promjena stvarnosti odvija brže od našega pastoralnoga obraćanja. Rizik je taj da zaostanemo, da ne uspijemo brzo i duboko odgovoriti na nova pitanja koja nam povijest postavlja, pa i unutar posvećenoga života.

U EG 27 papa Franjo nam kaže: „Sanjam o misijskom opredjeljenju koje može sve preobraziti, tako da crkveni običaji, načini na koje se stvari čine, satnice, jezik i sve strukture postanu prikladni kanal za evangelizaciju današnjeg svijeta više no za samoočuvanje.”

To je poziv da se ne damo zarobiti nevažnim pitanjima, da zadržimo jasan pogled na bitno, da njegujemo zdrav duh samokritike i jasno razlučimo korake koje je posvećeni život pozvan poduzeti kako bi, vjerno i kreativno, nastavio svoj hod.

Mnoge naše ustanove nastale su u svijetu stubokom različitom od današnjega. Ipak, posvećeni život uvijek je znao pronaći svoje mjesto i svoje poslanje u društvu, kao služba i živo svjedočenje evanđelja.

Danas se posvećeni život suočava s novim kulturnim, društvenim i crkvenim okruženjima, u kojima je pozvan autentično se utkati, duboko razumjeti i mudro razlučiti kakav može biti, također danas, njegov proročki doprinos hodu Crkve i čovječanstva.

Sjetimo se kako je Drugi vatikanski koncil pozvao Crkvu da se ponovno obrati svomu Gospodinu kako bi se mogla otvoriti svijetu, polazeći od duboke obnove na izvorima, kako bi uistinu bila „otajstvo zajedništva i poslanja”.

Taj povratak izvorima nije bio i nije jednostavan poziv da se ponavlja ono što je činila prva Crkva, već da se vrati najizvornijemu i najvitalnijemu elementu kršćanstva: živomu iskustvu Boga u Isusu Kristu. Otud sve počinje. Iskustvo koje se ne iscrpljuje s vremenom, već se prenosi i širi, poput neke dobre zaraze, pomoću vjerodostojnoga svjedočenja onih koji su ga susreli, koji ga slijede i naviještaju svojim životom.

Spontano se postavlja temeljno pitanje: jesmo li sretni? Jesmo li zaista svjedoci evanđelja svojim životom? Želimo li to biti iskreno i strastveno? I usto: zalažemo li se svaki dan da to postanemo, čak i usred napora, krhkosti i izazova?

Papa Franjo također nas je podsjetio da kad posvećeni život izgubi dimenziju dijaloga sa stvarnošću i promišljanja o tome što se događa u svijetu, počinje biti besplodan. Upravo dijalog s današnjim vremenom - nastanjen Bogom i u znaku Duha - održava naš poziv živim, plodonosnim i proročkim.

Sve to podrazumijeva:

- njegovanje kontemplativnoga pogleda na događaje, ljude i situacije, na Isusov način, kako bismo otkrili Božje pozive i prepoznali znakove Božjega kraljevstva
- redefiniranje posvećenoga života unutar današnje kulture tako da naša prisutnost govori o evanđelju na razumljiv, značajan i privlačan način, a ne samo da mu se divimo izvana
- produbljivanje i vrednovanje prepoznatljivoga elementa koji posvećeni život može ponuditi svijetu svojim djelima i projektima: evanđeoski smisao života, otvorenost transcenciji, središnje mjesto molitve, zalaganje za evanđeoske vrijednosti (prihvatanje svih, uključivanje marginaliziranih, prisutnost na marginama...)
- jačanje proročke dimenzije apostolskih djela, kako bismo nastavili biti svjedočanstvo evanđelja i konkretan odgovor na izazove suvremenoga svijeta
- razlučivanje, hrabro i realistično, koja djela ojačati, a koja možda napustiti, na temelju njihove trenutačne sposobnosti da izraze apostolsku narav karizme
- nastavak promicanja apostolskih projekata u kontekstima marginalizacije i isključenosti, čineći ih sve izvedivijima, više ukorijenjenima i više proročima
- razmišljanje o ulozi posvećenih osoba u djelima gdje je njihova prisutnost sada manjinska, kako bi se razlučilo gdje biti i kakav doprinos danas ponuditi
- bolja komunikacija o posvećenom životu, vrednovanjem onoga što on donosi društvu (To podrazumijeva korištenje novih jezika i komunikacijskih kanala, sposobnih za stvaranje povezanosti i činjenje vidljivim dubokoga značenja posvećenoga života.)
- poticanje prostora za susrete između redovničkih kongregacija koje dijele slične situacije kako bi se međusobno podržavale, identificirale zajedničke odgovore i izgradile u međukongregacijskom (koji uključuje redovnike/redovnice koje pripadaju različitim kongregacijama) i bratskom duhu moguću budućnost
- živjeti s pashalnim smislom vrijeme opadanja kroz koje prolazimo, u povjerenju da Križ uvijek u sebi sadrži sjeme uskrsnuća
- suočiti se s novom kulturom zvanja (Ja, ti, mi, laici: mi smo misija. Potrebna je kultura koja pogoduje traženju dubokoga smisla života. I ovdje se možemo zapitati: kakva je naša pastoralna skrb za mlade i zvanja? Želimo li zaista nova zvanja?).

Odgovor našega redovničkoga i posvećenoga života na pogled na stvarnost konkretizira se u posvećenju Gospodinu, življenom u bratskoj zajednici i u karizmi darovanoj Crkvi, koja se izražava uosobljenom duhovnošću i služenjem poslanju.

Iz rečenoga proizlazi važnost:

- učiniti naše zajednice mjestima prihvatanja, dijaloga, susreta i molitve: prostorima nastanjenim autentičnim odnosima, sposobnim odražavati Kristovo lice

- pretvoriti naše misijske zajednice u prave 'domove', u kojima braća/sestre u potpunosti žive svoje zvanje, jednostavno i duboko integrirani u društveno i kulturno tkivo u kojem su pozvani svjedočiti evanđelje.

Postoji li nešto što biste željeli dodati? Prema vašem konkretnom iskustvu: što svi vidimo u našim zajednicama? A što nam je teže prepoznati ili imenovati? Postoje li možda dinamike, znakovi života ili krhkosti koji nam izmiču jer su previše uobičajeni, previše neugodni ili još previše novi?

Važno je također uzeti u obzir:

- Od posvećenoga se života traži autentično razlučivanje, sposobno postići to da na vidjelo izbiju motivacije onih koji mu pristupaju, kako bi ih se vodilo prema onomu što je bitno na putu učenika. Bogati mladić iz Evanđelja pitao je Isusa za vječni život: želio je živjeti s Bogom. Međutim, Isus ga je podsjetio samo na zapovijedi koje se tiču odnosa s bližnjima (usp. Mt 19,16-22). To nas uči da je život s Bogom neizbježno povezan sa životom s drugima. Danas je, nažalost, jedna od krhkosti posvećenoga života prihvaćanje mladih s motivacijama koje su slabe ili površne.
- Od posvećenoga se života traži da bude kvasac u tijestu, diskretna, ali preobražavajuća prisutnost. To podrazumijeva priliku - i odgovornost - da se ponudi obnovljena slika o sebi i o Crkvi: Crkvi koja je poniznija, manje usredotočena na moć, koja nastoji ne utjecati na društvo dominacijom, već snagom evanđelja i vrijednostima Božjega kraljevstva.
- Posvećeni život treba preispitati kao put revitalizacije vjere, u srcu društva koje muku muči kako vjerovati. Neki bi mogli misliti da je to korak unatrag, povratak u prošlost, znak stagnacije. Riječ je, međutim, o duhovnoj hitnosti: ujediniti snage kako bismo odgovorili na izazove našega vremena. I posvećene osobe, uronjene u ovu kulturu 'sve i odmah', riskiraju da izgube povjerenje u ono što polako sazrijeva. Ako se ne zapitamo o oblicima u kojima se danas očituje nedostatak vjere - i o tome gdje i kada se ona javlja - bit će teško ponovno pronaći snagu da je oživimo. (Mogli bi se navesti mnogi primjeri... Razmislimo o tome.)
- Posvećeni život mora biti oduhovljen Duhom: poučljiv njegovu glasu, sposoban čuvati tišinu, pažljiv na znakove života, društveno angažiran, otvoren promjenama, slobodan, radostan i ukorijenjen u dubokoj duhovnosti. Kao što Isus podsjeća: „Ne dajte se zvati 'učiteljima', jer jedan je učitelj vaš. Najveći među vama neka vam bude poslužitelj.” (usp. Mt 23,1-36)
- Moramo moliti Gospodina za milost da napustimo svoje strahove. Ne bojmo se, nego vjerujmo: vremena kroz koja posvećeni život prolazi danas su vremena milosti i prilike. Posvećeni život ne može umrijeti u Crkvi jer je njezin sastavni dio. To, međutim, ne isključuje činjenicu da neke ustanove, tijekom povijesti, mogu doći do svoga ispunjenja i prirodnoga odumiranja.

Ukratko

Možemo reći da ako se posvećeni život ne suoči s okolinom koja ga okružuje i ne pokrene dinamike i procese autentične promjene, riskira da se ukruti u jednom statičnom položaju, da bude statičan. Na taj bi se način ograničio na upravljanje onime što već postoji, restrukturirajući ili smanjujući djela prema dostupnim resursima, ne pripremajući se tako za

obnovljenu vitalnost, već za dostojanstvenu 'smrt'. Potrebno je, naprotiv, obnoviti, osnažiti i regenerirati njegovu unutarnju plodnost.

Posljednjih je godina, istina, došlo do značajnih promjena. Među njima je možda najvažniji bio proces revitalizacije. No on se nije sveo na jednostavno ujedinjenje provincija ili strukturni preustroj. Shvatili smo da nije dovoljno restrukturirati tijela niti očuvati obrazovna ili apostolska djela kao da se naš identitet iscrpljuje u njima. Nije bila riječ ni o tome da se osigura sigurnost brojnošću zvanja ili obiljem materijalnih dobara, a ni o tome da se izbjegava sukobe ili poteškoće.

Revitalizacija se, radije, pokazala kao pravi put obraćenja, koji proizlazi iz otvorenosti novosti Duha, bez obzira na dob ili životno razdoblje. To je poziv na življenje karizme kao dara, na razbijanje krutih obrazaca i ustaljenih uloga koje su prepreka besplatnoj ljubavi. Koliko strahova još uvijek živi u nama? Revitalizirati se znači prepoznati se siromašnima, stvoriti mjesta u srcima za snove, kreativnost, dosljednost, ljubav, jedinstvo života i potpunu raspoloživost.

Sinodalni preokret

Sinodom o sinodalnosti danas je cijela Crkva - ne samo posvećeni život - pozvana na daljnju i temeljnu promjenu: sinodalno obraćenje, kako bi postala ono na što nas Bog poziva da budemo kao Božji narod, kao Crkva, kao posvećeni život, svi zajedno, u današnjem svijetu.

Neka to ne ostane samo prazna fraza ili lijepa namjera! Pozvani smo na duboku kulturnu promjenu, gdje se svaku osobu cijeni i sluša te gdje se svi osjećamo uključenima. Riječ je o usvajanju sinodalnoga stila: načina življenja, upravljanja, razlučivanja, odnosa s drugima.

Naš život i poslanje posvećenih osoba imaju smisla samo ako su ukorijenjeni u vjeri i otvoreni crkvenoj sinodalnosti. Možemo se koristiti novim i privlačnim riječima, ali u opasnosti smo da sami sebe održujemo svakoga grijeha koji nas tišti, skidamo sa sebe svu odgovornost, prijeti nam opasnost da ne dođe do istinske promjene. Ta je opasnost stvarna i za nas.

Sinodalni put predstavlja dragocjenu priliku za jačanje veza i suradnje s mjesnim Crkvama, uz poštovanje konkretne stvarnosti svake biskupije. I zajednički život, danas, teži biti više sudionički. No još uvijek postoje oblici prisvajanja prostora kao da su 'područja osobne dominacije'.

Učimo se oslanjati na poslanje vjernika laika, no klerikalizam i iskušenje moći još uvijek nas opterećuju. Otvoren dijalog, timski rad, duboko zajedništvo ostaju konkretni izazovi. O tome govorimo godinama, ali napredak je spor. Trebali bismo se iskreno zapitati zašto. Sjetimo se afričke poslovice: „Ako želiš ići brzo, idi sam; ako pak želiš stići daleko, idi s drugima.” Sinodalnost je put Crkve, a ujedno i put posvećenoga života.

Zadržimo se nakratko na tim aspektima. Da bismo internalizirali ono što je proizišlo i kako bismo dopustili Duhu da govori našem srcu, može biti korisno zastati i postaviti si neka pitanja.

Obraćajući se također redovničkomu životu, papa Franjo rekao je sljedeće: „Ne predajmo se rezignaciji jer smo malobrojni. Kad se predamo, živimo s imaginarijem slavne prošlosti koja, umjesto da probudi izvornu karizmu, uvlači nas u spiralu egzistencijalnog bremena.” Stoga, „dobro nam je 'ponovno pohoditi' izvore: to je jedno sjećanje koje nas spašava od svake nostalgije i nerealne idealizacije prošlosti”.

Postavljamo vam jedno pitanje: doživljavate li opadanje broja i rizik irelevantnosti posvećenoga života danas kao opasnost? Rekli bismo „ne“. Čak i kad bi novicijati bili puni, to ne bi bilo dovoljno ukoliko pojedinci ne bi shvatili da ih Bog poziva da naviještaju evanđelje u ovom, a ne u nekom drugom vremenu.

Aktualnost redovničkoga života usko je povezana s osluškivanjem znakova vremena. Ne sastoji se u tome da se po svaku cijenu zadrži tradicije ili karizme nastale u drugim epohama, ma koliko one bile sjajne. Naprotiv, danas više no ikad, kad je jedinstvo hitno i nužno, redovnički život pozvan je sudjelovati u procesu obraćenja Crkve prema tim znakovima.

Sinodalnost je, u tom smislu, presudna i odlučujuća. U Crkvi, shvaćenoj kao Božji narod, redovnički se život ne smije izgubiti niti smije izgubiti vlastiti identitet. Naprotiv, idući zajedno s drugima, on može ponuditi proročki doprinos u naviještanju i svjedočenju da smo svi braća i sestre.

Izazovi i promjene, vrijednosti i novi putovi za redovnički/posvećeni život danas

Živjeti polazeći od korijena

Povezati se s dubokim identitetom redovnika/redovnice: mi smo osobe koje je Isus pozvao i sabrao da služimo Božjemu kraljevstvu.

Voditi brigu o bitnom, i na osobnoj i na zajedničkoj razini: vratiti se izvorima naše duhovnosti, produbiti živo iskustvo Boga i njegova evanđelja, kako bismo ga uosobili u svakodnevnom životu i podijelili sa svijetom.

Prihvatiti sadašnji trenutak kao vrijeme milosti i hrabro razlučivati potrebne izbore, čak i ako su teški, kako bismo našu prisutnost i poslanje učinili značajnijima. To podrazumijeva: otvaranje novim vizijama i prisutnostima, pokretanje inovativnih projekata, poduzimanje međukongregacijskih putova, nastanjivanje na periferijama svijeta i egzistencije, odgovorno

zaganje za cjelovitu ekologiju, jednostavnije repozicioniranje među 'najmanjima', dijeleći njihov put.

Odlučiti se za kvalitetan život, život punine.

Nestalno društvo u kojem živimo često je prožimalo također posvećeni život, unoseći rascjepkanost, površnost, nestabilnost. U mnogima se, međutim, budi duboka želja za unutarnjim životom, želja za autentičnim duhovnim životom, utemeljenim na osobnom, intenzivnom i stalnom odnosu s Gospodinom; za evanđeoskom radikalnošću, za životom u nasljedovanju Isusa na pashalnom putu: posrijedi je životni stil koji podrazumijeva samoodricanje, izbacivanje sebe iz središta, zaborav sebe, kako bi se dalo mjesta Bogu; želja za nadom i smislom, kako bi se pronašle duboke motivacije, kako bismo zaljubljeno živjeli evanđelje, sposobni *zaraziti* svijet radošću nasljedovanja. Posvećeni život pozvan je uskladiti se s 'melodijom' Duha, kako bi naučio duboko razlučivati, dopustiti da ga se vodi, svjedočiti ljepotu darovanoga, slobodnoga i radosnoga života.

Bilo bi lijepo podijeliti neka iskustva vaših zajednica koja su odgovorila na ovu želju, koja su je nekako utažila: stavovima, ponašanjima, resursima, inicijativama...

Druga vrijednost ili put:

Cjelovito živjeti svoje poslanje. Ne dopustiti da pretjerivanje u aktivnosti oslabi naš identitet posvećenih žena i muškaraca. Živimo ubrzane promjene u načinu života. Ponekad mislimo da je Gospodinu najdraže naše neumorno djelovanje, stalna zaokupljenost bezbrojnim obvezama. Ali često - štoviše, vrlo često - taj aktivizam postaje mehanizam bijega. Tako zaboravljamo tko smo zapravo: osobe pozvane živjeti ljubavnu priču s Gospodinom, biti svjedoci njegove ljubavi u svijetu.

Zaboravljamo da smo 'kao Marta stopljena s Marijom': pozvani na djelovanje, da, ali ukorijenjeni u slušanju i kontemplaciji. Život brzo prolazi i u opasnosti smo da više nemamo vremena slušati druge, ponuditi utješnu riječ, pogled koji prihvaća, trenutak tišine u kojem se ponovno povezujemo s Bogom koji prebiva u nama i u kojem mi prebivamo.

Koje inicijative bismo trebali poduzeti? Što smo pozvani napustiti? Koje je prostore dobro ne zauzimati kako bismo dopustili da raste ono što Duh budi drugdje?

Prihvatiti i živjeti autoritet kao pravo služenje. Od redovničkoga se života danas traži da preispita način vršenja autoriteta, prihvaćajući ga i živeći ga kao istinsko služenje pozivu i poslanju. To je ključan korak.

Papa Franjo kaže da „jedina prava vlast jest vlast u kojoj se služi”, a Dostojevski je pisao: „Ako već gospodari i sluge ne mogu prestati postojati, neka onda barem ja budem sluga svojim slugama, kao što su oni meni.”

Poglavar ili poglavarica pozvani su prepoznati se kao oruđa služenja braći i sestrama, kako bi im pomogli autentično živjeti posvećenje u karizmi i poslanju povjerenom zajednici. Njihova je uloga promicati zajednička razlučivanja o načinu na koji danas živimo posvećenje, o identitetu našega poslanja, o našem uklapanju u društveni i crkveni život.

Na taj način također se ponovno vraća sinodalna dimenzija naših početaka: sjetimo se kako smo nastali u Crkvi, mislimo na to zašto su naši utemeljitelji i utemeljiteljice bili pozvani i okupljeni. Sinodalnost nije nešto mimogred pridodano našem životu, već je ona za nas konstitutivna.

Ključni su i osobni dijalozi, duboki razgovori, razgovor u duhu: sve odreda sredstva koja potpomažu ljudsko i duhovno sazrijevanje te pomažu izgraditi kulturu brige - prema braći i sestrama, prema bratstvu, zajedničkomu domu, a posebno prema najranjivijima.

Često se, pa i nesvjesno, mogu ponovno nuditi i predlagati dinamike kontrole ili autoritarnosti koje zadaju duboke rane. Odlučujući korak koji stvara život, koji je za nas životvoran jest upravo ovaj: prijeći s kontrole na povjerenje. Samo u uzajamnom povjerenju može se roditi evanđeoski stil vodstva (*leadership*), sposoban poticati rast ljudi, pomoći im da procvjetaju u slobodi i suodgovornosti.

U kojim područjima primjećujete da se dinamika kontrole lako aktivira? Ponekad se to događa gotovo spontano, a da toga nismo ni svjesni.

Novi način odnosa s drugima u posvećenom životu.

Prijeko je potrebno promijeniti način življenja odnosa u posvećenom životu. Često čujemo ili čitamo da su odnosi u zajednicama još uvijek površni i slabo pomireni. Potrebno je ponovno stvoriti pravo obiteljsko ozračje, sposobno jačati veze među nama. U trenucima krize upravo će bratska ljubav i osjećaj pripadnosti toj 'obitelji' predstavljati naš 'čamac za spašavanje'.

Postoji duboka želja za bratstvom, za autentičnim odnosima, za poznavanjem i uzajamnom ljubavlju kao braća i sestre, za življenjem zajednice kao pravoga doma, mjesta gdje se osjećamo prihvaćenima, saslušanima, priznatima. Ta se želja, međutim, sukobljava sa stvarnim preprekama: individualizmom, površnošću u odnosima i poteškoćom - koju se ponekad izbjegava - prihvatanja izazova pomirenja.

No ta je želja za zrelim odnosima, u stvarnosti, želja za unutarnjom slobodom: onom slobodom koja dolazi od Boga i koja nas poziva izići iz vlastite sebljubivosti, iz individualnih želja i interesa. To je sloboda koja nas čini sposobnima živjeti kao odrasle, odgovorne, svjesne osobe. Jedino tako možemo graditi odnose utemeljene na uzajamnom povjerenju, na suodgovornosti, pa i u odnosima autoriteta i poslušnosti, u duhu autentičnoga zajedničkoga razlučivanja.

U svemu tome, nesumnjivo, odlučujuću ulogu ima cjeloviti pristup formaciji (izgradnji), koji daje prostor i vrijednost temeljitoj ljudskoj formaciji, sposobnoj pratiti osobni i relacijski rast tijekom cijeloga puta posvećenoga života.

Govorimo vam na temelju onoga što gledamo svaki dan: u spisima, u susretima s ljudima, u konkretnom životu ustanova i zajednica. To je pažljivo promatranje, bez osuđivanja, koje je plod slušanja i želje za praćenjem s realizmom i nadom...

Možda je jedan od najjasnijih znakova sinodalnoga procesa u posvećenom životu zalaganje za konkretnu interkulturalnost. Kulturna raznolikost sve više uzima maha u redovničkim ustanovama. Put od multikulturalnosti do interkulturalnosti nije uvijek lak, no prepoznajemo napore u tom smjeru koji donose plodove. Ne postižu se uvijek 'očekivani rezultati', ali put se probija i nastaje tako da se njime hoda.

Posvećeni život, posebno u našem europskom društvu, danas ima visoku prosječnu dob i čine ga zajednice sastavljene od osoba različitih naraštaja. Tu činjenicu ne treba doživljavati kao problem, već kao izazov i mogućnost: pozvani smo uzeti u obzir sve životne dobi, prateći ih kako bi svatko mogao rasti, sazrijevati i živjeti s puninom svoj poziv, u bilo kojoj dobi i prema zahtjevima koje svako životno razdoblje sa sobom donosi.

Starijim smo osobama pozvani pomoći da žive sa smislom, vedrinom i kreativnošću završnu etapu života. Njihovo iskustvo i njihovo sjećanje dragocjeno su blago za cijelu zajednicu, ali ih treba čuvati također u afektivnoj, duhovnoj i relacijskoj dimenziji.

Sestre/braća srednje životne dobi trebaju pažljivo njegovati zvanje, izbjegavajući rizik da se izgube u preopterećenosti zadaćama, odgovornostima i obvezama. Ključno je ponovno pronaći sreću i zadovoljstvo u punom i ljudskom zajedničkom životu: nije riječ o količini vremena, već o kvaliteti uzajamne prisutnosti. Ponekad jednostavan zajednički izlet, trenutak opuštanja, zajednički odgledan film mogu značiti više od tisuću riječi. Moramo naučiti mirno organizirati prostore svoga života, sjećajući se da ne postoje samo dužnosti i odgovornosti. Što se tiče najmlađih sestara/braće, bitno je voditi brigu o procesima osobnoga i zajedničkoga rasta te o prostorima u kojima je moguće otkriti, produbiti i prihvatiti dinamiku karizme. Mlade posvećene osobe donose svježinu i poticaj novoga te ih treba pratiti kako bi na obnovljen način mogli izraziti primljeni dar, unoseći novu snagu u zajednicu.

Nabrojiti ćemo najhitnije promjene koje treba poticati u redovničkom/posvećenom životu.

Promjena mentaliteta svih sestara/braće

U mnogim je sredinama još uvijek prisutna određena autoreferencijalnost (samodostatnost): često se primjećuje da 'laici ne rade onako kako bismo mi činili', a ipak, u mnogim slučajevima rade čak i bolje od nas. Nije potrebno - a ni evandeoski - da se sve radi prema našim shemama.

U praksi, iako smo deklarativno otvoreni za suradnju, u stvarnim odlukama i odgovornosti javlja se snažan otpor. Još uvijek postoji implicitna mentalna struktura koja redovnički poziv smatra 'nadređenim' laičkom. No to nije u skladu s evanđeljem. Dijeljeno poslanje, poslanje koje dijelimo s drugima plod je zajedničkoga poziva primljenoga na krštenju, koji nas sve, redovnike i vjernike laike, poziva da slijedimo Isusa i sudjelujemo u jedinstvenom poslanju Crkve. U tom smislu, put Crkve i posvećenoga života danas od nas traži da:

- a. pratimo vjernike laike u procesima razlučivanja poziva

Osobe povezane s ustanovama ili uključene u apostolsko poslanje moraju moći proći proces osobnoga razlučivanja koji će im pomoći da razjasne, preuzmu i učvrste svoj laički poziv u karizmi. To je sastavni dio zrele kulture poziva, koja vrednuje sve oblike poziva.

- b. ojačamo zajedničko iskustvo karizme

Potrebno je organizirati formacijske i prateće programe koji će zajedno uključivati redovnike i laike, promičući dijeljenje duhovnosti, poslanja i odgovornosti. To znači nadići logiku 'mi i oni' kako bismo izgradili istinsko karizmatско 'mi'.

- c. produbimo praksu zajednički dijeljenoga poslanja

Zajedničko poslanje, poslanje koje dijelimo s drugima ne može se svesti na prijenos zadatka ili jednostavnu funkcionalnu prisutnost laika u djelima, bilo kao zaposlenika ili volontera. Ono je susret različitih poziva utemeljenih na Božjem pozivu i zajedničko je iskustvo života, vjere i služenja poslanju. To je novi crkveni stil, koji iziskuje povjerenje, uzajamnu formaciju (izgradnju), stvarnu suodgovornost

Zaključno

U Crkvi smo svi pozvani razmišljati o nadi i promicati je novom snagom s obzirom na Jubilej 2025. godine. I posvećeni život pozvan je živjeti ovo vrijeme pogledom punim pouzdanja, usidrenim u Kristu i otvorenim znakovima vremena.

Prolazimo kroz veliku preobrazbu u posvećenom životu. Još ne vidimo jasno gdje će nas taj put odvesti, ali jedno je sigurno: nada nas tjera naprijed, podržava nas, daje nam snagu i kreativnost. Razmišljajmo o redovničkom/posvećenom životu kao o kobilici broda, onom nevidljivom dijelu koji probija put kroz vodu. Tako i mi: često plovimo uzburkanim vodama, drugi put opet mirnijim, ali uvijek vođeni dubokom i vjernom nadom. Ta je nada usidrena u Isusu, koji „izvodi u nama i htjeti i djelovati” (usp. Fil 2,13), koji nas je pozvao i poslao u poslanje, obećavajući nam da ćemo, ako ostanemo u njemu, donijeti mnogo roda (usp. Iv 15,5).

Utješno je prepoznati da ono što održava redovnički/posvećeni život živim nisu uspjesi ili brojevi, već strastvena ljubav prema poslanju koje nam je povjereno. Duboko vjerujemo u vrijednost našega poslanja, proživljenoga polazeći od karizmi naših kongregacija (redova i družbi), uvijek originalnih i uvijek sposobnih uljepšati čovječanstvo svojom specifičnošću. Ta nas je ljubav učinila kreativnijima, potaknula nas da „raširimo prostor svog šatora” (usp. Iz 54,2), da prigrlimo nove stvarnosti, da mudro i besplatno upravljamo ljudskim, duhovnim i karizmatiskim resursima koje nam je Gospodin povjerio. Unatoč ograničenostima nas samih i ograničenjima onoga što imamo i čime raspolažemo, nastavljamo dalje svoj hod. Danas, više nego ikad, redovnički/posvećeni život svjedoči o dubokoj otpornosti (rezilijentnosti), utemeljenoj ne na iluzijama, već na čvrstoj i iskušanoj nadi, koja svoje korijene vuče iz Božje vjernosti i odvažnosti evanđelja.

Sažeti prikaz onoga što smo vam pokušali prenijeti može se izreći u nekoliko ključnih riječi, koje također upućuju na moguće putove za budućnost. To su riječi koje otvaraju, motiviraju i usmjeravaju:

- identitet
Pozvani smo preispitati svoj identitet, na način da u središte stavimo Isusa, da prepoznamo ono bitno u svojoj karizmi i u središte pozornosti ne stavljamo više same sebe. Iz toga proizlazi pravi misionarski poticaj.
- radost
Hodimo s radošću, pa i malim koracima. Pokrećemo nove prisutnosti (nove kuće) s radosnim srcem. Raduje nas boravak sa siromašnima, život u otvorenim prostorima, gdje svjež zrak ulazi u naše ustanove i obnavlja se naše svjedočanstvo.
- odvažnost

Unatoč brojčanom smanjenju, odvažno se reorganiziramo. Polazimo od stvarnosti: gdje smo? Kako smo? Zašto smo tamo? Iz toga razlučivanja proizlazi odgovor na ono što Gospodin danas od nas traži. Pogledajmo naše utemeljitelje: zapitajmo se što su činili na početku i što bi činili danas. Nadali su se protiv svake nade, dajući dušu, noge i ruke Božjemu snu, koji je On sam posijao u njihova srca. Pa i kad se događa 'da se računica ne slaže', snovi se roje u sve većem broju... i osobe dolaze - ne znamo odakle!

- dijeljenje karizme
Sve više uključujemo laike u naše poslanje. Kad ga preuzmu polazeći od svoga krsnoga poziva, otvaraju nam nove perspektive, jačaju nas, potiču nas da idemo naprijed. Karizma se obogaćuje dijeljenjem.

- zvanjā

Nada nas uči da ne preskačemo korake. Pridavanje više pozornosti pastoralu zvanja i praćenju jest temeljno. Volonterstvo se pokazuje kao povlašten put za sazrijevanje poziva. Pozivajmo mlade na molitvu, sudjelujmo u biskupijskoj pastoralnoj skrbi za mlade i zvanja te sve više radimo u međukongregacijskom ključu.

- međukongregacionalnost

Suradnja među kongregacijama, posebno u početnoj formaciji, pokazuje se kao veliko bogatstvo. Ona nas ujedinjuje u poslanju i omogućuje nam upoznati i vrednovati raznolikost karizmi, stvarajući novu plodnost.

- razboritost

Evandeoska razboritost znak je nade: ne niječe odvažnost, već je ukorjenjuje u stvarnosti. Prepoznati da postoje prisutnosti koje više ne možemo podržati, apostolati koji su sada zreli za napuštanje, znak je zrelosti. Ne možemo biti svugdje, čak i ako bismo od srca to htjeli. Razboritost je također potrebna za prihvaćanje ranjivosti, bolesti, poodmakle dobi. Ne žalimo se na velik broj starijih osoba u našim ustanovama: oni su naša slava, oni su ti koji su utrli putove i darovali se kao zrno palo u zemlju.

- duhovnost

Odlučujući znak nade jest sve dublja duhovnost, duhovnost koja je sve više u Duhu. Samo svakodnevno, srdačno i ljubazno odnosa s Onim koji nas je pozvao održava nadu živom. Molitvu sve više treba shvaćati kao kontemplativnu tišinu koja se produljuje u životu, kao utjelovljenu mistiku koja preobražava i daje život u izobilju.

Zasigurno postoji mnogo drugih znakova nade. No željeli bismo završiti jednom riječju koja se može činiti proturječnom, a ipak je duboko ljudska i duhovna: beznađe. Da, i ta vrsta iskustva može postati katarza (očišćenje) koja je za nas dobra. Jer, uostalom, ono što nas ranjava, često jest nada slomljena srazom sa stvarnošću. Upravo ta napetost između želje i ograničenja, između vizije i tame uzrokuje patnju, ali i sazrijevanje.

Dijeljenje naših rana s drugima - srce koje se nada, ali je razočarano, koje čeka, ali ne vidi - već je dio ozdravljenja. Hoditi zajedno, bez maski, u istini krhkosti čini nas ljudskijima, više braćom i sestrama, sposobnijima zajedno se nadati.

Lijepo je ne bojati se nazvati stvari pravim imenom, govoriti čak i o onome što 'ne vidimo'. Kao što sveti Pavao piše: „Nada pak koja se vidi nije nada. Jer što tko gleda, kako da se tomu i nada? Nadamo li se pak onomu čega ne gledamo, postojano to iščekujemo.” (Rim 8,24-25)

Redovnički život danas, više nego ikad, nada se onomu što ne vidi. Nadamo se ponovnom rođenju, dubokoj preobrazbi iz koje ćemo izići obnovljeni, istinski, transparentniji prema bezuvjetnoj Božjoj ljubavi za čovječanstvo.

I zato postoje naše karizme, ne zato da bismo imali više ljudi, već da bismo iznjedrili više života, više nade, više redovničkoga/posvećenoga života sposobnoga i dalje govoriti srcu svijeta.

kardinal Ángel Fernández Artime
s. Carmen Ros Nortes

Jubileji redovničkog života

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 27. lipnja 2025. godine, u provincijskom središtu na Lovretu, obilježile smo značajne obljetnice Bogu posvećenog života u redovništvu. Brojne su naše sestre jubilatkinje slavile: 70 godina s. Egidija Vučemilo, s. Beata Milas i s. Franka Babić; 60 godina s. Damjana Damjanović, s. Sofija Vuković, s. Bernarda Župić, s. Danijela Bilić, s. Trpimira Penić, s. Fabijana Balajić i s. Erika Dadić; 50 godina s. Mirja Tabak, s. Davora Knezović, s. Ljiljanka Marić, s. Animira Jurić, s. Antonija Jurić, s. Marija Jelena Mijić, s. Nada Masnić i s. Mariangela Todorić; 25 godina slavi s. Noella Muderhwa Mizinzi, u DR Kongu; 10 godina doživotnih zavjeta s. Nada Dolić. O duhovnoj pripravi i radosti svečarskoga zajedništva čitajmo u nastavku, a u portretima dviju jubilatkinja pronadimo nešto što iz riznice njihova života dosada nismo znali.

Jubilejski susreti

U našoj arbanaškoj zajednici u Zadru, mi ovogodišnje jubilatkinje 60. i 50. obljetnice redovničkog života te 10. obljetnice doživotnih redovničkih zavjeta, provele smo vrijeme od 22. do 26. lipnja o. g. u intenzivnijem propitivanju svoga životnog hoda u minulim desetljećima.

U sagledavanju prijednog puta, i u zagledanosti u svjetlu vjere u darovano nam buduće vrijeme, veliku pomoć pružio nam je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Fra Jozina snažna oslonjenost na vjeru u Boga, njegovo bogato životno iskustvo, njegova neupitna darovitost u iščitavanju znakova vremena i događanja, te prirodna jednostavnost u komunikaciji, bili su odlična podloga i putokaz za pogled svake od nas u svoj osobni život.

Naši susreti su osnažili naše susrete sa živim Bogom, Njegovom Istinom, Njegovom Riječju – Logosom - jedinorođenim Sinom Božjim. A da bi se Isusa Krista istinski susrelo, neminovno je trajno raditi na svomu duhovnom rastu: plijeviti iz srca sve što je bolesno, nebitno, suvišno, lažno, licemjerno, prolazno... Jer, On je Istina!

U vremenu prepunom suvišnoga, nepotrebnoga, opće zagađenosti - kako fizičkog prostora, tako, ili još i više, virtualnog svijeta - potrebna je budnost duha. Istinoljubivost. Nužno je riječima vratiti vjerodostojnost, dubinu i smisao. Ljepotu i mjeru. O mjeri i ljepoti riječi ovisi kvaliteta našega života, naglasio je fra Jozo.

S Božjom logikom, čovjekove slabosti, patnje, križevi, ranjavanja, boli i sve ljudske nevolje imaju iscjeliteljsku moć. Oni su *pad prema gore!* Ta Kristova, naoko proturječna zahtjevnost, dobila je svu svoju moć i snagu u Njegovu križu. Križa se kršćanin ne treba bojati. Ni samoće se ne treba bojati. Ni šutnje. Primjer najsnažnije šutnje je Marija. I Franjo. U najdubljoj šutnji događaju se neizrecivo duboke stvari. Vječne tajne. Samo Otajstvo.

A kako biti odgovoran za svoje postupke: svoje namjere, svoju riječ, svoja djela?

Pogledom unatrag, život se može bolje razumjeti.

Pogledom naprijed, život se može bolje živjeti.

Ova dva dijela načina života nalaze svoju pomirenost i duboki smisao tek u umiranju sebi. Tek potom, u milosti življenja spasenja. Svoga, i drugih. Od *ja i moje* do *Bog i naše!* Po primjeru Krista. Živjeti za druge. Biti dar. Biti blagoslov. A to je moguće jedino u poniznosti duha. Govoreći upravo o poniznosti, fra Jozo je ovu, pomalo zanemarenu krepost, rasvijetlio kroz život Franje iz Asiza: Franjino *Ti* je Božje *Ja*. Njegovo *Ja* je posvećena uronjenost u Božje *Ti*. Ta mistična sjedinjenost moguća je samo u dubokoj poniznosti, koja je okosnica kršćanstva.

Naša razmatranja završili smo temom: Ljubav. Ako kršćanin ne razumije ljubav, ništa nije razumio, naglasio je fra Jozo. Jer Bog je Ljubav. Naš predavač nam je ovu

veliku istinu tijekom svih izlaganja posvjedočio svojim bogatim životnim iskustvima s ljudima. Kako prava ljubav i nesebično darivanje uvijek nađe put do ljudskog srca. Samo ona ima moć mijenjati ovaj svijet i učiniti ga božanskijim. Jer, Bog je ljubav! I mjera naše svetosti je – Ljubav!

Završno euharistijsko slavlje našeg susreta slavio je s nama fra Bojan Rizvan. U tumačenju evanđelja dana potakao nas je na razmišljanje o istinskom vršenju volje Božje u svom životu.

Zahvalne smo Bogu da nam je darovano tih milosnih dana istinski živjeti ljepotu susreta u prihvaćanju tumačene riječi i osoba, u međusobnom razumijevanju, u gostoljubivosti sestara. Jednom riječju: kako je lijepo biti Zajedno, istinjujući u Ljubavi. Tako malo, a tako puno!

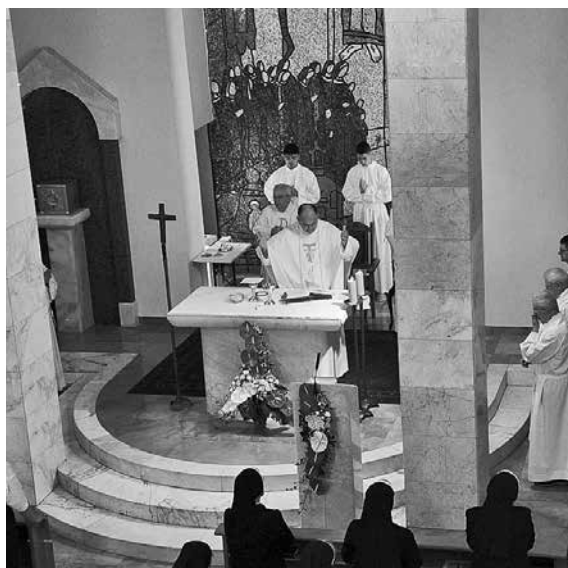
s. Mirja Tabak

Slavlje u provincijskom središtu

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova svečano smo proslavile jubileje redovničkog života naših sestara. Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli na Lovretu predslavio je ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Sinju fra Joško Kodžoman u koncelebraciji sa sedmoricom svećenika, suradnika i prijatelja zajednice. Svečanosti euharistijskog slavlja i ovom je prigodom doprinio Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak.

Govoreći o svetkovini Presvetog Srca Isusova u čijem središtu je ljubav, fra Joško se u propovijedi osvrnuo na sadašnje vrijeme u kojem se ponekad čini da ljubav šuti i posustaje pred tehnokracijom. Ratovi, sebeljublje i pohlepa ugrožavaju miran život dok kršćanske vrijednosti naizgled gube na važnosti. No, kako nam to svjedoči današnji evanđeoski odlomak, Bog čovjeku uvijek objavljuje svoju bezuvjetnu ljubav, tražeći ga i nudeći mu oprost i milost.

Čestitajući slavljenicama visoke obljetnice redovničkog života ispunjenog predanim

i vjernim služenjem Gospodinu, fra Joško ih je potaknuo na daljnju trajnu povezanost s Presvetim Srcem koje je uzrok i razlog njihove pastoralne i apostolske plodnosti. Zasićen mentalitetom sebičnosti i nedostatkom empatije, današnji svijet traži ljude koji će predano i nesebično služiti čovjeku i tako svjedočiti neiscrpnu Božju ljubav. Svaka ljudska zajednica živi od onih koji su spremni na žrtvu radi izgradnje i boljitka drugih, istaknuo je fra Joško. Uvjerenost u samopravednost, licemjerje i nedosljednost velika su opasnost za naš duhovni život, a tajna se kršćanske plodnosti nalazi u svijesti da smo uvijek potrebni obraćenja i volji da se Bogu svim srcem vraćamo. Fra Joško je na kraju pozvao sve da molimo Gospodina da obnovi u nama ljubav i prvotni žar služenja kako bismo ponovno osjetili nadahnuće i zadobili volju da činimo dobro.

Nakon svete mise slavlje se, u radosnom ozračju, nastavilo za zajedničkim stolom.

s. Marina Fuštar

S. Fabijana Balajić

S. Fabijana Balajić, krsnim imenom Ana, rođena je 1945. godine u Jasenskom kod Sinja kao najstarije od sedmero djece. Djetinjstvo joj je obilježeno teškim poratnim vremenima te je već zarana iskusila težinu i surovost života. Kao najvažnije osobe u svom odrastanju ističe roditelje koji su joj bili uzor, duhovni autoriteti i učitelji životne mudrosti i pobožnosti. Vjera kojom su kročili kroz život snažno se dojmila s. Fabijane te se utisnula duboko u njezin duh tako da i danas pamti i živo opisuje događaje iz djetinjstva i rane mladosti. Očevi savjeti i poticaj na poniznost pratit će s. Fabijanu tijekom cijelog života razotkrivajući, uvijek iznova, u različitim životnim razdobljima i situacijama, svoju dubinu i značenje.

Kao mlada djevojka, poučena u vjeri i upućena u vjerski život, s divljenjem je promatrala pobožnost časnih sestara, među kojima osobito ističe svoju sumještanku, našu s. Mariju Šušnjaru u kojoj je, kako svjedoči, prepoznala ostvarenje redovničkog ideala. Privučena primjerom onoga što je u sestrama vidjela odlučuje se i sama posvetiti Bogu po redovničkim

zavjetima. Unatoč protivštinama, koje često prate odaziv pozvanih, u kandidaturu je primljena u jesen 1963. godine. Prvo iskustvo samostanskog života stekla je u franjevačkom samostanu u Zaostrugu, a potom na Sv. Duhu u Zagrebu gdje je, pomažući sestrama u kućanskim poslovima, provela veći dio kandidature. Ulaskom u novicijat, svoje redovničko ime izabire, u čast i spomen na našu s. Fabijanu Neuwirth, koja je požrtvovno djelovala u njezinom rodnom kraju i ostala u svijesti tamošnjeg naroda upamćena kao dobročiniteljica.

Kako je oduvijek pokazivala osjetljivost za starije osobe, tek zavjetovanoj s. Fabijani zajednica dodjeljuje službu njege starijih i nemoćnih koju će vršiti cijeli svoj radni vijek.

Njezin će daljnji životni put, kako ističe, imati dvije značajne postaje: Dom Lovret te Dom za starije u Glonnu u kojima je naizmjenično djelovala. Sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća zajednica je šalje u franjevački samostan u Omiš kako bi pomogla u njezi starijih i nemoćnih svećenika. Po povratku u provincijsko središte 2012. godine, nekoliko godina djeluje u kućnoj praonici, a potom se ponovno vraća svojoj prvoj službi, ovaj put njegujući svoje susestre na bolesničkom katu.

Gotovo šest desetljeća rada u zahtjevnoj službi, ispunjenih tuđom, a katkada i vlastitom patnjom, ispisalo je životne stranice osobne povijesti s. Fabijane koje nije lako pretočiti u riječi. No, iz bogate životne riznice s. Fabijana iznosi mahom lijepa sjećanja na mjesta, ljude i događaje koji su obilježili njezin životni put. U suočavanju sa složenim situacijama pomagala joj je urođena prilagodljivost i neposrednost te vedra narav. Specifičnim smislom za humor brojne je trenutke olakšala i učinila ljepšim sebi i drugima. Za redovnički život najvažnija je, ističe, molitva, a osobno joj je posebno važna pobožnost njezinim zaštitnicima i zagovornicima: Čudotvornoj Gospi Sinjskoj, sv. Anti i sv. Josipu.

I danas na život gleda vedro i pozitivno, radujući se svakom novom danu. Osvrćući se unatrag, sve bi ponovila, kaže bez razmišljanja, zahvalna Gospodinu za sve čime ju je tijekom života obdario.

s. Marina Fuštar

S. Danijela Bilić

U Jubilarnoj godini, s. Danijela Bilić sa zahvalnošću slavi svoj dvostruki jubilej: osam desetljeća života i šest desetljeća redovništva. S. Danijela, krsnim imenom Ruža rođena je u mjestu Ljubunčić pokraj Livna 1945. godine kao drugo dijete u obitelji. Djetinjstvo, a na neki način i cijeli život s. Danijele obilježio je nestanak njezinog oca Tome koji je posljednji

u sjemeništu u Zadru gdje pomaže sestrama u kućanskim poslovima. U prvim iskustvima samostanskog života prožetog molitvom i napornim radom, učvrstilo se njezino zvanje te je 1965. godine stupila u novicijat.

Po polaganju prvih redovničkih zavjeta i jednogodišnjeg rada u lovretskoj šivaonici preuzima službu sakristanke i brige o ruhu u franjevačkom samostanu na Poljudu. Razvijajući prirodni dar, s. Danijela s vremenom je, uz pomoć sestara, postala vrsna švelja što će joj tijekom cijelog života, na različitim podružnicama, biti glavna služba. Osim na Poljudu djelovala je u franjevačkim samostanima u Makarskoj, Sinju, samostanu Gospe Lurdske u Zagrebu, Male braće u Dubrovniku te u splitskom samostanu sv. Franje na Obali. Pored šivanja habita i brige o ruhu s. Danijela je pomagala kad i gdje god je to trebalo. Posebno pamti vrijeme Domovinskog rata kada je samostan na Poljudu, u kojem je tada sa susestrama živjela, bio privremeno utočište ljudima pogođenima ratnim stradanjima. No, kako nevolje zbližavaju ljude bilo je to, kako kaže, iako teško, ujedno i vrijeme očitovanja ljudske bliskosti, solidarnosti i dobrote; prigoda da se čovjeku bude čovjek.

Nakon više od tri desetljeća službe i jednogodišnjeg boravka u zajednici u Glagoljaškoj, s. Danijela se 1998. vraća u provincijsko središte i preuzima službu vratarice na samostanskoj porti. Služba je to koju još i danas savjesno i odgovorno obavlja, ljubazno i strpljivo dočekujući i ispraćajući lovretske goste.

O minulim desetljećima s. Danijela govori jednostavno, odražavajući unutaranju sređenost u kojoj su sve stvari, ljudi i događaji našli svoje pravo mjesto. Njezino je svjedočanstvo prožeto smirenom vedrinom kojom i danas živi svoje dane, nenametljivo služeći kako je to i cijelog života činila. U prošlim i sadašnjim životnim burama i olujama čvrsti oslonac bila joj je Blažena Djevica Marija čijem se zagovoru u svakoj svojoj potrebi utjecala. Zasiurno, njezin zagovor i Božja milost pomogli su s. Danijeli proživjeti život satkan od skromnosti i samozatajnosti, vrlina bez kojih bi samostanski život bio nemoguć.

s. Marina Fuštar

JEKA IZ AFRIKE

Na putu u Emaus

Duhovne vježbe za kandidatkinje u DR Kongu održane su sredinom lipnja u Nyantendeu, u franjevačkoj kući odgoja. Sudjelovalo je nas petnaest kandidatkinja i jedna postulantkinja. O temi *Emaus - put oblikovanja duhovnih zvanja* govorio je odgojitelj fra Popaul Sumahili, OFM.

Osnovna tema podijeljena je na četiri podteme: sudionici Emausa, slušanje Božje riječi, Blažena Djevica Marija kao uzor slušanja i uloga euharistije na našem odgojnom putu. Voditelj se u izlaganju pozivao na Sveto pismo, osobito evanđelje po Luki te crkvene dokumente..

Govoreći o hodočasnicima Emausa, fra Popaul je naglasio kako i mi, poput njih, često sumnjamo i bojimo se onoga što donosi sutra. Strah se javlja kad razmišljamo isključivo na ljudski način. Ali mi kršćani, moramo se sjetiti i uvijek se vraćati na ono: *sve prepustiti Bogu*. Za kršćane, nada je budućnost obećana po Kristu, stoga on uvijek treba biti u središtu.

Mjesto Emaus možda se ne može točno zemljopisno lokalizirati, ali u duhovnom smislu to je mjesto susreta s Kristom. Jedan od dvojice putnika za Emaus zove se Kleofa dok se drugom ime ne spominje, što znači da to može biti bilo tko od nas. Razočaranost učenika na putu za Emaus poziva i nas da se preispitamo, pročistimo svoje ciljeve i želje: Zašto slijedim Krista? Gdje želim da me odvede?

Slušanje Božje riječi nas oslobađa te od nas traži nutarnju pripravnost, koja proizlazi iz slušanja njegove riječi. Ta riječ oslobađa od svakog zla, jer ona je snaga koja proizlazi iz Krista (Iv 1,1). U Lukinom evanđelju Gospodin pokazuje svojevrсно razočaranje u svoje apostole jer ga nisu razumjeli dok je bio s njima (Lk 24, 25-26), a onda počinje naučavati, tumačiti Pismo. Nakon pouke pokušava ostaviti učenike, provjeravajući njihovu zrelost i odgovornost. Ipak, oni ne htjedoše da ih ostavi, jer u Njemu su konačno pronašli svjetlo i otkrili Njegovu vrijednost. Kad nas je strah, kad sumnjamo, kad smo u neprilici - potrčimo

Isusu, on će nam dati snagu i radost. Dopustimo biti dotaknuti njegovom rukom, jer on je prijatelj koji govori od srca srcu, poučio nas je fra Popaul.

U trećoj podtemi voditelj nam je za uzor slušateljice i najbolje odgajateljice predstavio Blaženu Djevicu Mariju. Ona nam pokazuje kakav mora biti učenik, nasljedovatelj Kristov. Učenici su na putu za Emaus slušali i razumjeli, ali su ostali sumnjičavi, nevjernici. Trebalo je da Krist uskrsne, da im se prokaže kako bi povjerovali i svijetu pokazali svoju vjeru. Marija na anđelovu riječ prihvaća vršiti volju Gospodinovu. Marija je Majka nade, naš uzor. Ona je svojim pristankom velika pomoć svima nama u današnjem izgubljenom svijetu željnom primjera. Prihvaćanjem anđeoskog poziva, izgovarajući svoj *Fiat*, ona nas uči da je naša nada samo u Bogu koji uvijek ostaje vjeran.

U završnom dijelu duhovnih vježbi fra Popaul nam je govorio o važnosti euharistije u svakodnevnom životu. Važno je blagovati kruh za euharistijskim stolom, ali isto tako važan je i obiteljski stol: dobro raspoloženje, iskrenost, jednostavnost i sve ono što čini dragocjene trenutke zajedništva. Kao što su učenici prepoznali Isusa, tako ga danas i mi prepoznajemo, u lomljenju kruha i u zajedništvu. Naše su nam susestre, kako nas uči sv. Franjo, Božji dar, stoga ih trebamo prihvaćati u ljubavi. Na kraju nas je voditelj potaknuo da se u svim našim problemima i nedaćama utječemo Majci Mariji, našoj zaštitnici i našoj nadi.

Zahvaljujemo našoj dragoj zajednici koja nam je omogućila ovo milosno vrijeme susreta s Gospodinom. Hvala i našem fra Popaulu koji nas je brižno nastojao uvesti u otajstva vjere kao i sestrama koje su tijekom duhovnih vježbi brinule o nama. Neka sve bude na slavu Božju!

Kandidatkinje

Ratna i neizvjesna svakidašnjica naših sestara u DR Kongu utječe i oblikuje njihov život i apostolat, što je ujedno i razlog zbog kojega i u ovom broju oskudijevamo odjecima iz Afrike. Sestre u Misiji preporučujemo u vaše molitve. Neka se one Gospodinu uzdižu i odjekuju ne samo iz našega srca, nego i na svaki drugi način ljubavi domišljate, konkretne.

NAŠI POKOJNICI

Sestre naše Družbe

S. M. Ljiljana Kovač, živjela 74 godine, u Družbi 56 godina,
preminula 15. travnja 2025., Bijelo Polje

S. M. Trinidad Villalba, živjela 99 godina, u Družbi 72 godine,
preminula 20. svibnja 2025., Asunción

S. M. Ignacija Tomić, živjela 83 godine, u Družbi 64 godine,
preminula 25. svibnja 2025., Kloštar Ivanić

S. M. Eleonora Radoš, živjela 80 godina, u Družbi 59 godina,
preminula 5. lipnja 2025., Mostar

Rodbina sestara

Antica Jeličić, sestra naše s. Vendeline i teta naše s. Marije Jelene, preminula 16.
travnja 2025. godine

Zahvala

Drage sestre, u svoje ime i u ime svoje obitelji iskreno vam
zahvaljujem za iskazanu blizinu i izraze sućuti povodom smrti
moje sestre Antice.

Neka joj Gospodin udijeli vječni pokoj.

s. Vendelina

PRILOZI

Habemus Papam!

Robert Francis Prevost novi je poglavar Katoličke Crkve, a uzeo je ime Lav XIV.

Drugog dana konklave, u četvrtak 8. svibnja 2025., izabran je američki kardinal Robert Francis Prevost za 267. rimskog biskupa. Novog papu okupljenom mnoštvu objavio je kardinal iz reda đakona Dominique Mamberti oko 19:13 kada se pojavio na loži vatikanske bazilike te objavio na latinskom: „Annuntio vobis gaudium magnum! Habemus Papam! („Objavljujem vam veliku radost! Imamo papu!“). U izboru pape sudjelovala su i dva hrvatska kardinala: vrhbosanski nadbiskup u miru Vinko Puljić i Josip Bozanić, umirovljeni zagrebački nadbiskup.

Kardinal Robert Francis Prevost šezdesetdevetogodišnji je je redovnik augustinac iz Sjedinjenih Američkih Država, dosadašnji prefekt Dikasterija za biskupe i biskup u miru biskupije Chiclayo u Peruu.

Robert Francis Prevost rođen je 14. rujna 1955. u Chicagu, a dugo vremena djelovao je kao misionar, a zatim i kao biskup u Latinskoj Americi. Služio je kao biskup Chiclaya u Peruu, a bio je i drugi dopredsjednik Biskupske konferencije Perua. Papa Franjo imenovao ga je

članom Kongregacije za kler 2019. godine, a 2020. članom Kongregacije za biskupe. Papa ga je 15. travnja 2020. imenovao apostolskim upraviteljem dijeceze Callao.

Papa Franjo imenovao ga je 30. siječnja 2023. prefektom Dikasterija za biskupe i predsjednikom Papinske komisije za Latinsku Ameriku. Kardinalom je imenovan 30. rujna 2023. godine.

„Mir s vama svima!“ – prve su riječi pape Lava XIV.. Pozdravom uskrsloga Krista započeo svoje obraćanje mnoštvu koje je na Trgu svetog Petra ustrajno čekalo i radosno primilo vijest *bijeloga dima* o izboru novoga pape, koji je u nastupnom govoru udijelio svoj prvi blagoslov *Urbi et orbi*.

Donosimo cjelovito prvo obraćanje pape Lava XIV.

Mir sa svima vama.

Draga braćo i sestre,

ovo je prvi pozdrav uskrsloga Krista, Dobrog Pastira, koji je dao svoj život za Božje stado. I ja bih želio da ovaj pozdrav mira uđe u vaša srca, da dosegne vaše obitelji. Svim ljudima, gdje god bili, svim narodima, cijelome svijetu: mir s vama.

To je mir uskrsloga Krista – razoružani i razoružavajući mir, ponizan i ustrajan. Dolazi od Boga. Boga koji nas voli sve – bezuvjetno.

Još uvijek u ušima čujemo onaj tihi, ali uvijek hrabri glas pape Franje, koji je blagoslivljao Rim. Papa koji je blagoslivljao Rim davao je svoj blagoslov svijetu, cijelome svijetu, toga uskrsnog jutra. Dopustite mi da nastavim s tim istim blagoslovom. Bog nas voli, Bog vas sve ljubi i zlo neće prevladati. Svi smo u Božjim rukama.

Zato, bez straha, ujedinjeni, ruku pod ruku s Bogom i međusobno, idemo naprijed. Mi smo Kristovi učenici. Krist ide ispred nas. Svijet treba njegovu svjetlost. Čovječanstvo ga treba kao most da bi bilo dosegnuto od Boga i njegove ljubavi.

Pomozite nam i vi, a onda i jedni drugima, da gradimo mostove – dijalogom, susretima – ujedinjujući se svi kako bismo bili jedan narod, uvijek u miru.

Hvala papi Franji.

Želim zahvaliti i svoj subraći kardinalima koji su me izabrali da budem nasljednik Petra i da zajedno s vama hodim, kao ujedinjena Crkva, uvijek tražeći mir, pravdu, uvijek nastojeći raditi kao vjerni muškarci i žene Isusa Krista, bez straha, kako bismo naviještali evanđelje i bili misionari.

Sin sam svetog Augustina, augustinac, koji je rekao: „S vama sam kršćanin, a za vas biskup.“ U tom smislu svi možemo zajedno hoditi prema onoj domovini koju nam je Bog pripremio.

Poseban pozdrav upućujem Crkvi u Rimu. Zajedno moramo tražiti kako biti misionarska Crkva, Crkva koja gradi mostove, koja gradi dijalog, uvijek otvorena da primi – poput ovog trga s raširenim rukama – sve, sve one koji trebaju našu ljubav, našu prisutnost, dijalog, ljubav.

(*na španjolskom*) I ako mi dopustite još jednu riječ – pozdrav svima, ali na poseban način mojim prijateljima iz biskupije Chiclayo, u Peru, gdje je jedan vjerni narod bio uz svoga biskupa, dijelio svoju vjeru i dao mnogo, jako mnogo da bi ostali Crkva vjerna Isusu Kristu.

Svima vama, braćo i sestre iz Rima, Italije i cijeloga svijeta, želimo biti sinodalna Crkva – Crkva koja hodi, Crkva koja uvijek traži mir, koja uvijek traži ljubav, koja nastoji biti blizu posebno onima koji trpe.

Danas je dan molitve Blaženoj Djevici Mariji od Pompeja. Naša majka Marija uvijek želi hoditi s nama, biti nam blizu, pomoći nam svojim zagovorom i svojom ljubavlju. Zato želim moliti zajedno s vama. Molimo zajedno za ovo novo poslanje, ali i za cijelu Crkvu, za mir u svijetu, i zazovimo ovaj poseban Marijin dar milosti – naše Majke.

Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom. Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike, sada i na času smrti naše. Amen.

Posveta hrvatskog naroda i domovine Presvetom Srcu Isusovu

U Jubilarnoj 2025. godini biskupi Hrvatske biskupske konferencije odlučili su posvetiti hrvatski narod i domovinu Presvetom Srcu Isusovu. Čin posvete bio je na svetkovinu Presvetog Srca Isusova 27. lipnja u 19 sati u crkvama diljem Hrvatske. Nakon petominutne zvonjave crkvenih zvona slavila se sveta misa u kojoj je, nakon Popričesne molitve, uslijedio Čin posvete Presvetom Srcu Isusovu uz posvetnu molitvu:

1.
Gospodine Isuse Kriste,
Mudrosti, Ljubavi i Riječi Očeva,
po Duhu Svetome utjelovljena
i nama za vječni život darovana,
mi, hrvatski vjernici,
pouzdaajući se u tvoju dobrotu dolazi-
mo k tebi
da nam iznova otvoriš svoje Presve-
to Srce,
središte uvijek nove božanske ljubavi

koje je toliko ljubilo svijet
da za sebe ništa nije zadržalo
nego se posvema za nas predalo.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

2.
Isuse, Sine i Milino Očeva,
zahvaljujemo ti što si nebrojeno puta
svojim Srcem govorio našem srcu
i svojom ga milošću učinio osjetljivim

za nadahnuća Duha Svetoga,
za povratak u dubine našega bića
gdje živimo sjedinjenost s našim Stvo-
riteljem
i u radosti s tobom, našim Otkupiteljem;
gdje se dopire do smisla života,
gdje se oblikuju naše misli i odluke,
gdje se otvaraju putovi susreta s drugima
i započinju živjeti naša djela.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

3.
Kriste, Dobri pastiru i Učitelju,
ti nas svojim božanskim
glasom i pogledom pozivaš
da svakoga dana uzimamo svoj križ
i da te slijedimo;
da prepoznamo kako je tvoj jaram sladak
i tvoje breme lako;
da učimo od tebe koji si blaga i poni-
zna srca.
Stoga te ponajprije molimo:
ne dopusti da naše srce otvrdne,
postane sporo i hladno.
Ti ga svojim Duhom omekšaj i zagrij
da u svemu što govorimo i činimo
uvijek bude vidljivo da imamo srca i
srdačnosti.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

4.
Isuse, Lice milosrđa i Dodire blagosti,
od čije nas ljubavi ništa ne može rastaviti,
zahvaljujemo ti za sve darove
koje si nam udijelio tijekom hrvatske
povijesti,
osobito po ljudima koji su –
privučeni žarom tvoga Srca –
svoje živote plodonosno ugradili
u živote bližnjih
živeći svetost u svakidašnjim poslovima,
a nerijetko ju potvrđivali i mučeništvom.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

5.
Božji Jaganjče, izvore novoga i vječnoga
Saveza,
prinosimo ti hvalu za ljude u naše-
mu narodu
koji su promicali otajstvo života
od začeca do prirodne smrti,
naviještali istinu koju si nam objavio,
zalagali se za obespravljene i odbačene,
brinuli se za potrebite i suprotstavljali se
nasilju
te branili mir i slobodu ljudi i domovine,
svjedočeći da nema veće ljubavi
od polaganja svoga života za život dru-
gih ljudi.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

6.
Sada, u zajedništvu Crkve,
tebi, koji si Put, Istina i Život,
i tvojemu Presvetom Srcu povjerava-
mo sebe,
svoj hrvatski narod i cijelu hrvatsku
domovinu,
moleći da nas u svome prinošenju Ocu
snagom Duha trajno posvećuješ,
kako bismo na tvoju ljubav odgovorili
ljubavlju
i u svome srcu uvijek imali mjesta za
bližnje,
osobito za ljude koji trpe.

Božanska je ljubav razlivena u na-
šim srcima
da bismo bili prepoznatljivi
kao tvoje otajstveno Tijelo
i da bismo te mi,
koji se zovemo tvojim imenom,
prepoznavali i susretali u malenima,
u svima koje si nazvao blaženima;
da ogladnjele nahranimo, žedne

napojimo,
strance primimo, gole zaodjenemo,
oboljele pohodimo
i donosimo svjetlo utamničenima.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

7.

Presveto Srce, prepuno sućuti i nježnosti,
posvećujemo ti hrvatske obitelji
da budu ozračja: prihvatanja života,
uzajamnoga poštivanja i opraštanja,
kućne Crkve i rasadišta ljubavi.

Posvećujemo ti sve koje si pozvao
da te nasljeđuju u svećeništvu i re-
dovništvu

ili da ti u Crkvi služe

u skladu s milosnim darovima

tvoje proročke svećeničke i kraljevske
službe.

Posvećujemo ti naše biskupije i župe,
redovničke i druge vjerničke zajednice,
da ih svojom prisutnošću trajno
obnavljaš
te budemo sve više svjetlo svijeta i sol
zemlje.

Posvećujemo ti očeve i majke,
supružnike i zaručnike;
ražari im srca za uzajamno darivanje;
čuvaj ih u neokrnjenoj vjernosti
i udijeli im onu istu ljubav
kojom ti ljubiš svoju Crkvu.

Posvećujemo ti djecu i mlade
da se u tebi raduju i ostanu tvoji prijatelji;
da se u svojim traženjima ne izgube
nego rastu u vjeri i kršćanskim
krjepostima
očiju i srca ispunjenih snovima i nadom.

Posvećujemo ti naše bolesne i nemoćne
da u svojim trpljenjima prepoznaju
dioništvo

u djelu spasenja koje si dovršio na križu
i da pod svojim križevima
ne padnu u malodušje.

Zahvalni za njihovu mudrost i prenoše-
nje vjere

posvećujemo ti starce i starice;

udijeli im odmor i vedrinu u svojoj

ljubavi

da budu i ostanu otvoreni radosnoj nadi.

Posvećujemo ti ljude

koji predano i odgovorno rade

u raznim područjima hrvatskoga društva

da u tebi pronalaze snagu

za kršćansko svjedočenje.

Na sve nas izlij svoj blagoslov

da ti naša posveta omili

a naš život bude na čast i hvalu tvo-
ga imena.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

8.

Spasitelju naš i Utočište u kušnjama,

u našoj posveti tvojemu Srcu

prepoznaj iskreno htijenje i nastojanje
da na ruševinama

koje je ostavila mržnja i ravnodušnost
gradimo zajednički dom i civilizaciju
ljubavi.

Rekao si da će nam blago biti gdje nam
je srce.

Dopusti da se, kao braća i sestre,
svi nađemo u tebi.

U svoje Srce primi ljude koji su uvijek
s tobom,

ali i one koji su se udaljili od tebe;
vrati ih u Očev dom.

U svoje Srce primi i one koji žive u
zabludi

ili su zbog nečega od tebe odijeljeni;
zagrli ih svojom istinom i ispuni svo-
jim mirom.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

9.

Kriste, Radosti vječna,
Tvoji smo i tvoji želimo biti!
Molimo te da iz tvoga Presvetog Srca,
iz kojega je na križu potekla Krv i Voda
i iz kojega je rođena Crkva,
i dalje teku rijeke Žive vode za sve nas,
da izliječe rane kojima smo mi povrijedi-
li ljude
i stvoreni svijet
kojima su drugi ranili nas
i rane koje smo grijehom nanijeli sami-
ma sebi;
da u okrilju Prečistoga Srca tvoje i
naše Majke
jačaju našu poslušnost i ponizno
služenje;
da nas nauče hoditi zajedno
u nadi neprolaznoga,
u pravednosti i osjetljivosti
prema svakomu čovjeku.

Priteci u pomoć našim slabostima,
a naše grijehe spali ognjem
svoje milosrdne ljubavi.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

10.

Daj da blagujući tebe, živi Kruh koji je s
neba sišao,
velikodušno živimo razdajući se drugima
i svojim te životom proslavimo,
kako bi otkucaji našega srca
u svemu bili usklađeni s tvojim Srcem
te da uzmognemo čuti poziv
na gozbu u nebeskome kraljevstvu,
gdje dobrostivi Otac ispunja našu čežnju
za puninom radosti i ljepote
i gdje ti, Kralju naših srdaca,
živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.
Amen.

**Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!**

Leo P.P. XIV

Školske sestre franjevke Krista Kralja

LIST DRUŽBE

Godina XXIX.

Svibanj 2025.

Br. 1 (72)

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
00046 Grottaferrata (RM)
ITALIJA
Tel: 0039/06/94 12 466
E-mail: segreteria.generale@ssfcr.org

Mir sa svima vama.

Draga braćo i sestre,

ovo je prvi pozdrav uskrsloga Krista, Dobrog Pastira, koji je dao svoj život za Božje stado. I ja bih želio da ovaj pozdrav mira uđe u vaša srca, da dosegne vaše obitelji. Svim ljudima, gdje god bili, svim narodima, cijelome svijetu: mir s vama.

To je mir uskrsloga Krista – razoružani i razoružavajući mir, ponizan i ustrajan. Dolazi od Boga. Boga koji nas voli sve – bezuvjetno.

Još uvijek u ušima čuvamo onaj tihi, ali uvijek hrabri glas pape Franje, koji je blagoslivljao Rim. Papa koji je blagoslivljao Rim davao je svoj blagoslov svijetu, cijelome svijetu, toga uskrsnog jutra. Dopustite mi da nastavim s tim istim blagoslovom. Bog nas voli, Bog vas sve ljubi i zlo neće prevladati. Svi smo u Božjim rukama.

Zato, bez straha, ujedinjeni, ruku pod ruku s Bogom i međusobno, idemo naprijed. Mi smo Kristovi učenici. Krist ide ispred nas. Svijet treba njegovu svjetlost. Čovječanstvo ga treba kao most da bi bilo dosegnuto od Boga i njegove ljubavi.

Pomozite nam i vi, a onda i jedni drugima, da gradimo mostove – dijalogom, susretima – ujedinjujući se svi kako bismo bili jedan narod, uvijek u miru.

Papa Lav XIV, 8.svibnja 2025

Iz Generalne kuće

U proteklom razdoblju u našoj su se zajednici događaji i susreti izmjenjivali poput godišnjih doba. Vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič bila je od 2. listopada do 23. studenoga 2024. u kanonskom pohodu Splitskoj provinciji Presvetog Srca Isusova. Vratila se za proslavu svetkovine Krista Kralja, zaštitnika naše Družbe. Svečano euharistijsko slavlje tom prigodom u našoj kapeli predvodio je fra Nikola Kozina, franjevac Bosne Srebrene na službi u Generalnoj kuriji OFM u Rimu. Zahvalile smo Bogu za sve članice Družbe i molile za vodstvo Duha Svetoga. Poslijepodne su nas posjetile sestre iz Rimske delegature i naše susjede, sestre Služavke Malog Isusa. Družile smo se te pjesmom na različitim jezicima obogatile naše zajedništvo.

U vremenu došašća bilo je nekoliko susreta na razini zajednice, župe i Crkve. Na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM sestre Rimske delegature proslavile su svoju zaštitnicu. Zajedno s njima bile smo na misi. Čestitku svim sestrama uputila je vrhovna predstojnica s. Veronika sa željom da slijedimo primjer služenja Blažene Djevice u skrovitosti i poslušnosti. Dana 17. prosinca sudjelovale smo na slavlju tisućljeća posvete grkokatoličke bazilike Sv. Marije u Grottaferrati. Nekoliko sestara je 24. prosinca na Trgu sv. Petra nazočilo svečanosti otvaranja Jubilarne godine. U božićnom i uskrsnom vremenu našu su zajednicu svojom prisutnošću obogatile studentice s Farnesine, s. Anica Orlović i s. Veronika Cvitković, članice Mostarske provincije.

Dana 18. siječnja 2025. Vrhovna je predstojnica, zajedno sa s. Angelom Zanjkoš iz Mariborske provincije, otputovala u Južnu Ameriku, u posjet Argentinsko-urugvajskoj provinciji sv. Josipa i Paragvajskoj provinciji Uznesenja Marijina radi praćenja sestara u procesu ujedinjenja provincijâ. S. Veronika je tamo ostala dva tjedna, a s. Angela tri mjeseca. Zahvalne smo Mariborskoj provinciji za raspoloživost i suradnju te s. Angeli što je prihvatila da sa sestrama tih provincija prohoditi dio njihova puta.

Po povratku s. Angele, vrhovna savjetnica s. Maria Angélica Medina nastavila je sa sestrama započeti proces. Vrativši se iz Južne Amerike, ravnice okupane suncem i nenasnosnom vrućinom, vrhovna predstojnica s. Veronika zaputila se na snježne vrhunce Bosne, u kanonski pohod sestrama Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina, od 8. veljače do 11. travnja.

Na Sviječnicu smo sudjelovale u proslavi Dana posvećenog života na razini naših dviju biskupija Velletri-Segni i Frascati, u crkvi sv. Josipa u Frascatima. Program se sastojao od predavanja te svjedočenja nekoliko osoba o svom pozivu i predstavljanja svojih zajednica te euharistijskog slavlja koje je predvodio biskup mons. Stefano Russo. Bila je to prigoda za obnovu zavjeta i zahvale Bogu za dar redovničkog poziva.

Korizmu smo započele sa željom da kao zajednica više vremena posvetimo zajedničkoj molitvi i klanjanju. Naše su molitvene nakane bile za potrebe Crkve i svijeta, a osobito za naše sestre u Misiji u DR Kongu koje žive i svoje misijsko poslanje vrše usred ratnih nemira i neizvjesnosti, upravo u području najžešćih ratnih sukoba. Vrhovna zamjenica s. Petra Bagarić i savjetnica s. Marija Petra Vučemilo sudjelovale su na konferenciji koju je organiziralo Papinsko sveučilište Antonianum, gdje je kroz predavanja i razmišljanja o miru predstavljeno stanje u DR Kongu s prirodnim bogatstvom zbog kojeg je upravo to područje već desetljećima poprište nasilja i ratova.

U ime Vrhovne predstojnice pozdrav je uputila vrhovna zamjenica s. Petra Bagarić poželjevši da u ovoj Jubilarnoj godini i mi 'otkrivamo' kako biti hodočasnice nade po uzoru na našu Utemeljiteljicu. Prigodan program pripremile su sestre Rimske delegature, a predavanje na temu "U nadi budite radosni" (Rim 12,12) održao je fra Marzio Calletti, OFM Cap. U predvečerje smo slavili svetu misu, a potom nastavili druženje za obiteljskim stolom, kojemu se pridružio i nadbiskup mons. Pierro Coccia.

Sunčanog dana 9. ožujka sudjelovale smo na duhovnoj obnovi za redovnice i redovnike na razini naše biskupije u Velletriju. Predavanje o temi "U zajedništvu s Kristom i međusobno, prema Jubileju s nadom" održao je fra Alessandro Ciamei, OFM. U završnom dijelu susreta biskup mons. Stefano Russo predstavio je "Smjernice. Prva sinodalna skupština Crkve u Italiji", te svakoj redovničkoj zajednici udijelio taj dokument. U subotu, 29. ožujka, naša je zajednica ugostila skupinu posvećenih osoba iz Argentine koje žive u Rimu i njegovoj okolini. Zajedno s njima slavili smo misu koju je predvodio don Mariano Carrizo, svećenik fokolarin. U našem zemaljskom hodu svjesne smo svoje ljudske krhkosti i nemoći, a jednako tako i darovanosti kojom služimo Gospodinu, prepoznajući potrebe današnjeg čovjeka. Nakon kratke i teške bolesti, u 77. godini života, dana 1. travnja, završila je svoje ovozemaljsko služenje potrebnima naša s. Paola D'Auria.

U mjesecu ožujku nastavili su se nizati susreti i događanja. Pohodila nas je s. Franka Bagarić, provincijska predstojnica iz Mostara te posjetila i sestre u zajednici na Farnesini gdje borave dvije studentice iz Mostarske provincije. Također su nas, na hodočašću u Vječni grad, u pratnji s. Zdenke Tomić, posjetile sestre iz Bosansko-hrvatske provincije: s. Suzana Milardović i s. Patricija Mijačević.

Dan M. Margarite Pucher obilježile smo zajedno sa sestrama iz Delegature na Farnesini.

Veliki tjedan i Vazmeno trodnevlje proslavile smo u zajedništvu sa sveopćom Crkvom. S nama je tih dana bila s. Angela Zanjkovič. Cvjetnicu smo proslavile na Trgu sv. Petra, Misu večere Gospodnje u Župi Presvetog Srca Isusova i Opatiji sv. Nila u Grottaferrati, obrede Velikog Petka u bazilici sv. Ivana Lateranskog, a svečanu misu na dan Uskrsa na Trgu sv. Petra. Tom prigodom posljednji put primile smo blagoslov pape Franje *Urbi et orbi* i ne misleći da je to posljednji susret s njim. Već na Uskrsni ponedjeljak zatečene smo viješću o njegovu preminuću. S mnoštvom vjernika sudjelovale smo na njegovu ispraćaju na Trgu sv. Petra zahvalne za sve što je Bog po njemu učinio za Crkvu i svijet. I naš život i zemaljsko umiranje poziva nas da hodimo u nadi usmjereni prema vječnom zajedništvu u Bogu.

s. Radmila Ilinović

Mariborska provincija

Razdoblje od posljednjeg broja Lista Družbe posebno je obilježeno nadom: nadom da će nasilje u svijetu prestati, da će vladari djelovati za dobro naroda, da će se zdravlje Svetog Oca poboljšati, da će mladi prigrliti svoj poziv koji im je Bog dao... Ta je nada prije svega ljudska, u želji da sve bude dobro. Bog nas, pak, preko pape Franje poziva da u ovoj Svetoj godini krenemo na radikalniji hod, da još više otvorimo vrata svoga srca i dublje iskusimo stvarnost “Božje ljubavi koja u srcu budi sigurnu nadu spasenja u Kristu” (*Nada ne razočarava*, 6). Pozvani smo staviti se Gospodinu na raspolaganje kao ponizni hodočasnici nade, kako bi On oživio našu vjeru, ojačao u nama kršćansku nadu i zapalio plamen ljubavi...

Na tom putu nam u Provinciji pomažu duhovne obnove, poticajna *Riječ života* uz Božju riječ prve nedjelje u mjesecu te susreti zajednice s temom *Sijati nadu*. Svaka se sestra prema svojim mogućnostima trudi produbljivati duhovni i redovnički život te oživljavati život u zajednici i apostolatu.

Iz svake je zajednice pokoja sestra sudjelovala na otvaranju Svete godine i Dana posvećenog života u biskupijama u kojima smo prisutne. U nekim zajednicama, tijekom korizme, sestre zajedno čitaju Bulu proglašenja Redovnog jubileja 2025. godine *Nada ne razočarava* Svetoga Oca Franje.

U svim zajednicama pojačale smo svoju osobnu i zajedničku molitvu za papu Franju, posebno tijekom njegovog dužeg boravka u bolnici Gemelli u Rimu. Neke su se sestre u večernjim satima pridružile molitvi krunice koju je na Trgu svetog Petra u Vatikanu predvodio jedan od papinih suradnika, kardinal. U ožujku nas je razveselio slovenski prijevod Papine autobiografije *Život. Moja povijest u Povijesti*.

U veljači su neke sestre sudjelovale na duhovnim vježbama u zajednici Št. Peter u Austriji, a u ožujku skupina sestara u zajednici u Brezju. Ostale će uživati milosno vrijeme duhovnih vježbi u ljetnim mjesecima posebno u Kući Majke Margarite u Repnju.

Skupina od petnaest sestara iz zajednica u Sloveniji, Austriji i Italiji rado je prihvatila ponudu Provincijske uprave za niz od pet susreta, od siječnja do svibnja 2025., pod nazivom *Gradimo odnose*. Svrha susreta je da zajedno, uz pomoć Božje riječi, pripremljenih materijala i razgovora, otkrijemo načine komunikacije koji nam pomažu graditi dobre međusobne odnose, surađivati u našoj različitosti i iznad svega, usred izazova redovničkog života, ostati ukorijenjene u Gospodinu i otvorene za suradnju s Božjom milošću. Susreti se održavaju pod vodstvom p. Milana Bizanta SJ u Ignacijevom domu duhovnosti u Ljubljani.

Na dvodnevnom seminaru *Suočavanje sa sukobima u zajednici*, u organizaciji Konferencije redovničkih ustanova Slovenije – KORUS, 15. i 16. siječnja 2025. kod sestara uršulinki u Škofjoj Loki, sudjelovala je većina kućnih predstojnica i četiri sestre iz provincijske uprave. Provincijska je uprava 22. ožujka pripremila susret kućnih predstojnica u samostanu u Repnju. Gošća s. Metka Tušar HKL, temom *Pomoć u njezi starijih sestara* predstavila je Dom Svete Katarine u Mengšu te iznijela iskrenu osobnu ispovijest o prihvatanju svoje bolesti i zdravoj brizi za sebe kako bi još više obogatila druge. U poslijepodnevnom dijelu susreta provincijska predstojnica s. Tina Dajčer predstavila je aktualnosti u Provinciji te program koji Franjevačka konferencija priprema za Jubilej važnih događaja iz života sv. Franje Asiškog. Uslijedio je prilog provincijske ekonomice s. Metke Vrabič o godišnjem obračunu i drugim gospodarstvenim pitanjima Provincije.

Potkraj siječnja s. Tina Dajčer započela je kanonski pohod zajednicama i do sredine travnja obišla je sedam zajednica u Sloveniji i Italiji, od trinaest zajednica koliko ih ima u Provinciji. Zbog svestranije skrbi za bolesne sestre, s. Maria Angela Dekanić u veljači je iz tršćanske zajednice premještena u Dom Rosa Mistica u Cormonsu.

Na molbu vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič i u njezinoj pratnji, s. Angela Zanjeković je 19. siječnja 2025. otputovala na tri mjeseca u Južnu Ameriku kako bi poduprla tamošnje sestre u procesu ujedinjenja Argentinsko-urugvajске i Paragvajске provincije.

U povodu stote obljetnice smrti s. M. Lidvine Purgaj (1861.-1925.), 4. veljače, na svetoj misi slavljenj u kapeli provincijalne kuće u Ljubljani, zahvalile smo Bogu za dar s. M. Lidvine, vrhovne predstojnice, koja se godinama trudila da naša Družba ima odgovarajuće konstitucije. Posjetile smo grobove naših sestara na ljubljanskim Žalama, položile cvijeće na grob s. M. Lidvine i zapalile svijeću u znak zajedništva sa svim sestrama naše Družbe.

Provincijska uprava zauzeto radi na prijevodu obnovljenih Konstitucija i Odredaba Družbe.

Potkraj prosinca neke sestre iz pastoralne skupine zajedno s provincijskom predstojnicom s. Tinom Dajčer okupile su se u zajednici Št. Peter i zajedno ušle u Novu godinu. Na svom prvom susretu 1. veljače u Repnju, pastoralna skupina sestara uz gosta g. Gašpera Otrina SDB bolje je upoznala teologiju nade i okoristila se njegovim bogatim pastoralnim iskustvom. Dio dragocjenog rada, kreativnosti i živahnosti ovih sestara možete otkriti u rubrici Lista Družbe.

Sa zabrinutošću smo sredinom veljače čitale vijesti iz Demokratske Republike Kongo, gdje pripadnici naoružanih skupina, uz potporu susjedne Ruande, nasilno preuzimaju područja na istoku zemlje. Svoju blizinu i molitvenu potporu tamošnjim sestrama iskazale smo i tako što smo prevele trodnevnicu koju su one pripremile za Dan M. Margarite Pucher i zajedno s njima molile u našim zajednicama.

Dana 26. ožujka putem videokonferencije sudjelovale smo na Redovničkom danu u organizaciji Konferencije redovničkih ustanova Slovenije. Predavač mons. Marjan Turnšek, umirovljeni mariborski nadbiskup, predstavio je Svetu godinu 2025. s temom *Sveta godina - godina nade i prilika za oprost za osobe posvećenog života*, a potom sakrament pomirenja i pokore te oprosta. Potaknuo nas je da pripremimo osobni i zajednički plan za Svetu godinu i da ga vjerno izvršavamo, kako bismo postali autentični znak kršćanske nade za druge.

Dana 5. travnja, kod braće kapucina u Ljubljani, sudjelovale smo na Studijskom danu koji je organizirala Franjevačka konferencija u povodu 800. obljetnice smrti sv. Franje Asiškog.

Na međuprovincijskom susretu provincijskih predstojnica i odgajateljica s vrhovnom predstojnicom s. M. Veronikom Verbič, održanom 11. travnja u Sarajevu, nazočile su provincijska predstojnica s. Tina Dajčer, odgajateljica juniorka s. Aleša Stritar i odgajateljica kandidatkinja i postulantkinja s. Martina Štemberger.

Duh jubilejske godine potiče i na kreativnost. Nadahnuta tekstom jubilejske molitve pape Franje i retkom iz Psalma 27 (26), 14, s. Klara Jarc skladala je jednoglasnu pjesmu *U novi svijet*, uz pratnju orgulja ili gitare. Posebno stručno povjerenstvo pjesmu je prepoznalo prikladnom za izvođenje u bogoslužju, a Ljubljanska nadbiskupija skladbi je dala imprimatur. Radujemo se kreativnosti naših susestara i podržavamo ih u tome.

Četiri sestre završile su zemaljsku sjetvu nade i s čvrstom vjerom u uskrснуće preselile u vječnost. S. Vida Šemrl umrla je u bolnici u Goriziji, s. Bernardette Legovich u domu Roza Mistica u Cormonsu; zajednica u Aleksandriji u Egiptu oprostila se od s. Bernardete Makcy, a zajednica u Brezju od s. Eme Marković. Preminule sestre neka uživaju vječni mir i radost u Bogu!

s. Vida Tomažič

Splitska provincija

Kanonski pohod vrhovne predstojnice Družbe s. Veronike Verbič obilježio je život naše Provincije krajem prethodne liturgijske godine. Na početku pohoda s. Veronika je nazočila svečanoj proslavi polustoljetnog jubileja djelovanja naših sestara u DR Kongu, a potom obilazeći naše zajednice, u osobnim i zajedničkim susretima, upoznavała život u našoj Provinciji.

Susrela se i s (nad)biskupima mjesnih crkava u kojima naše sestre djeluju te sudjelovala na svečanosti proglašenja crkve Gospe Sinjske manjom bazilikom, humanitarnom koncertu *Misiji DR Kongo ZaDar* te posveti nove bolničke kapele u kninskoj bolnici. Koliko je dopuštao program pohoda, s. Veronika je posjetila i neke znamenitosti gradova i mjesta u kojima naše sestre djeluju.

Krajem studenoga i početkom prosinca 2024. godine u provincijskom središtu na Lovretu, održan je međuprovincijski seminar za postulantkinje i novakinje. Sudjelovale su novakinje i postulantkinje Mostarske, Argentinsko-urugvajske i naše Provincije sa svojim odgojiteljicama. O temi *Rasti u zrelosti kroz izazove i milosti* govorila je s. Mirjam Peričić, članica dominikanske Kongregacije svetih Anđela čuvara. U trodnevnom radu sudionice su putem izlaganja, individualnog rada i rada u skupinama otkrivale osobitosti razvoja i oblikovanja identiteta i puta rasta do ljudske i redovničke zrelosti. Susret je završen obilaskom kulturne i sakralne baštine starog grada Trogira.

Prigodom Dana bolesnika, u organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat u samostanu na Lovretu upriličen je duhovno-edukacijski susret za naše i sestre ostalih redovničkih zajednica s područja Splita. Tema ovogodišnjeg susreta bila je *Mi ljubimo jer on nas prvi uzljubi* (1 Iv 4,19), a gosti predavači bili su p. Mirko Nikolić, DI i dr. med. Zora Sušilović Grabovac. Nakon duhovnog nagovora p. Nikolića, dr. Sušilović Grabovac govorila je o zdravlju srca; rizicima, simptomima te liječenju kardiovaskularnih bolesti, najčešćeg uzročnika smrtnosti u svijetu. Krajem veljače u našem samostanu u Zadru održan je redoviti godišnji radni susret katehistkinja, sakristanka i voditeljice liturgijskog pjevanja.

O temi *Uređenje liturgijskog prostora* govorio je fra Ante Crnčević, profesor i pročelnik Katedre liturgike Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Fra Ante je pojasnio antropološke i teološke temelje liturgije, a sestre su imale priliku nanovo promišljati važnost prikladnog uređenja liturgijskog prostora, dobiti konkretne smjernice te podijeliti vlastita iskustva i poteškoće na koje u svojoj službi nailaze.

Povjerenstvo za kauzu Slugu Božjih Zadarske nadbiskupije organiziralo je uoči četvrte korizmene nedjelje hodočašće na Dugi otok povodom 80. godišnjice mučeničke smrti don Eugena Šutrina, nositelja skupine Slugu Božjih za koje je Zadarska nadbiskupija pokrenula proces kauze. U skupini Slugu Božjih nalazi se i s. Agneza Petroša, sestra Mariborske provincije rodom s otoka Molata, okrutno ubijena u svom rodnom mjestu 1943. godine. Korizmeno hodočašće, kojim se nastoji sačuvati spomen na sve koji su svojim životom i smrću posvjedočili vjeru u Krista, predvodio je zadarski nadbiskup mons. Milan Zgrablić. Na postajama križnog puta razmatralo se o primjerima nasljedovanja Krista mučeništvom, a dvije postaje bile su posvećene našim sestrama: s. Agnezi Petroša i s. Krešimiri Bralo, tragično preminuloj na Badnjak 1989. godine u Zadru.

Ustaljeni ritam života naše Provincije posljednjih mjeseci prožimala je stalna zabrinutost i strepnja nad sigurnošću naših sestara u Misiji čija je svakodnevnica, zbog nestabilnih političkih (ne)prilika i ratnih zbivanja u DR Kongu, ponovno ispunjena neizvjesnošću i strahom. Ujedinjene u molitvi, vjerujemo da će Gospodin, kao i toliko puta do sada, pokazati svoje milosrdno lice i sve izvesti na dobro.

S. Marina Fuštar

Misija u DR Kongu

Željela bih u kratkim crtama prikazati život u našoj Misiji od kraja 2024. godine do danas. U ovom vremenu proživljavale smo dobre a i veoma teške dane. Iskusile smo da u svemu Bog ima posljednju riječ. *Onaj tko ima Gospodina za čuvara, crpi čistu vodu s izvora*, kaže jedna izreka na *mashi* jeziku. Kako bismo se duhovno ujedinile s cijelom Družbom, za svetkovinu Krista Kralja, zaštitnika Družbe, pripremale smo se molitvom devetnice. U skladu s godinom posvećenoj molitvi i mi smo, uz tekstove naših Konstitucija i uz riječi pape Franje, razmatrale o molitvi. Na samu svetkovnu proslavile smo 25. godišnjicu redovničkog života naše s. Immaculée Mauwaa Kashera te rođendane nekih sestara.

Dana 28. prosinca imale smo susret svih sestara Misije i radile smo na smjernicama Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života *Ekonomija u službi karizme i poslanja*. Kućne predstojnice pripremile su i predstavile ovaj važni dokument. Prvi smo put koristile mogućnost *online* sudjelovanja za sestre iz Luhwinje i Rwanyene (Uganda).

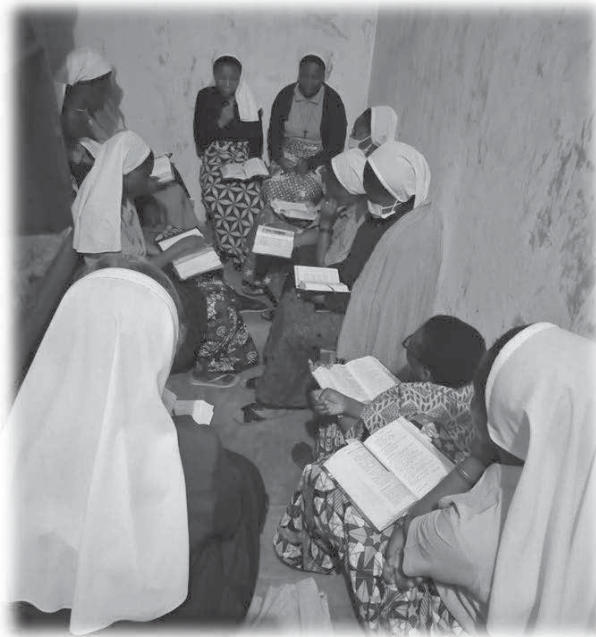
Dan posvećenog života u nadbiskupiji Bukavu proslavili smo u ozračju velike nesigurnosti. Prethodno je bilo predviđeno svečano slavlje u Svetištu u Lukanandi, mjestu početka evangelizacije u našoj pokrajini, ali zbog nesigurnosti ovaj svečani dan skromno smo proslavili u katedrali Naše Gospe od Mira u Bukavuu.

Za spomendan rođenja i smrti naše utemeljiteljice M. Margarite Pucher pripremale smo se trodnevnicom. Tema je bila u duhu

jubilarnе godine, *Majka Margarita – žena nade*, a razmatrale smo vjeru i nadu u njezinom svjedočanskom životu.

Godinu 2025. započele smo s mnogo planova i ideja, ali, nažalost, ratna situacija na istoku naše zemlje pobrkala je sve naše planove. Već 26. siječnja grad Gomu u Sjevernomu Kivu okupirala je pobunjenička vojska, a 14. veljače i naš grad Bukavu u Južnome Kivu. Život ljudi je ugrožen, a organizacija života postala je drukčija. Bolna realnost su svakodnevna nasilja, oružane pljačke, ubojstva, silovanja, strah koji svima stvara veliki stres. Neke župe i redovničke zajednice bile su mete oružanih pljački, među njima bila je i naša franjevačka župa Nyantende u kojoj živi i djeluje i jedna naša zajednica.

Svim sestrama u Družbi zahvaljujemo za sve oblike potpore u ovim teškim danima koje proživljavamo. Posebno vam hvala za molitvu. Nastavimo neumorno moliti za mir.

Neka uskršli Krist ohrabri i osnaži sve svoje prijatelje koji su obeshrabreni, razočarani i tužni. Neka svima, nama i cijelom svijetu, podari svoj mir i neka oživi našu nadu hodočasnika.

s. Espérance Casinga

Lemontska provincija

Ove godine, dok se prisjećamo 800. obljetnice *Pjesme stvorova*, sa zahvalnošću slavimo dar našeg samostanskog kompleksa ovdje u Lemontu tijekom ovih proljetnih dana. Mnogobrojna stabla počinju pupati u raznim nijansama zelene boje. Ptice, od sićušnih vrapčića do velikih sokolova, lete iznad samostana tražeći mjesta za gniježđenje. Šareni cvjetovi počinju pupati, sunce grije a kiša osvježava prirodu. Kunići i američki podzemni glodavci, jeleni i guske prolaze pored naših prozora... Kako bi samo Franjo volio naše brdo u Lemontu! Dijelimo s vama ovu prekrasnu sliku dok se osvrćemo na događaje proteklih nekoliko mjeseci. Prošlog listopada s radošću smo proslavili blagdan Sv. Franje. Kao i uvijek, započeli smo obredom Preminuća u kapeli našeg samostana. Oko dvadeset vjernika laika pridružilo nam se dok smo se uz glazbu, u molitvi i tišini prisjećali života i smrti našeg oca Franje. Nakon obreda okupili smo se u blagovaonici na okrjepi. Blagdan su sestre u svakoj našoj zajednici svečano proslavile. Osjećale smo duh zajedništva s cijelom Družbom dok smo čitale čestitke iz drugih provincija.

Dana 13. listopada održali smo našu jedanaestu godišnju humanitarnu utrku "5K Run with the Nuns". Više od 250 sudionika trčalo je (ili hodalo) prirodnim krajolikom našeg lijepo uređenog i jasno označenog imanja. Mnoge sestre bodrile su natjecatelje i razgovarale s brojnim prijateljima i studentima koji su došli podržati taj događaj. Bio je to radostan dan u kojem su prisutni uživali u ljepoti samostanskog prostora.

Istoga dana kada se održavala utrka, održana je i humanitarna večera za Bethany House of Hospitality, sigurno utočište za imigrantice i djecu u Chicagu. Kuću je osnovala skupina sestara u Illinoisu, a njihove zajednice i družbe financijski su podržale ovaj pothvat. Iako nismo bile među osnivačima, tijekom godina nesebično smo pružale podršku. S. Therese Ann i njezine savjetnice, s. Ann Barbara i s. Kathleen, pridružile su se mnogim dobročiniteljima koji su nazočili večeri. Nedavno smo se također obvezale podržati Bethany House of Hospitality donacijom od 12.000 dolara, koja će se isplaćivati tijekom trogodišnjeg razdoblja.

Kao što znate, 2024. bila je predsjednička godina u Sjedinjenim Američkim Državama, a predizborna kampanja vodila se uz snažna uvjerenja s obje strane. Kako se približavao mjesec

studen, nastavili smo moliti da izabrani budu vođeni moralnim načelima, poštivanjem života i zauzetošću za opće dobro. I dalje molimo za predsjednika Trumpa i njegov tim dok se suočavaju s brojnim izazovima.

Naš tim za pastoral zvanja, koji čine s. Therese Ann, s. Barbara, s. Marjorie, s. Mary Terese i s. Susan, marljivo radi na tome da budemo prisutne i prepoznatljive u promicanju duhovnih zvanja, kako u biskupiji Joliet, tako i u nadbiskupiji Chicago. Tri članice tima pridružile su se Samuelovoj grupi u biskupiji Joliet, koja se jednom mjesečno sastaje s mladim odraslim osobama koje razlučuju svoj poziv. Susreti uključuju molitvu, misu, sat klanjanja, predavanje i razgovor. Članice našeg tima također su posjećivale župe kako bi svjedočile o svom zvanju, kako učenicima osnovnih škola, tako i djeci koja pohađaju župnu vjeronaučnu nastavu, te su pripremile materijale za te susrete. Sudjelovale su i na višednevnoj konferenciji "Pozvani po imenu" u biskupiji Joliet, gdje su putem vlastitog štanda mladima približavale redovnička i svećenička zvanja.

Nova godina započela je kao Jubilarna godina. Prvoga veljače održali smo naš prvi "Zajednički susret" u godini. Susret je održan u zgradi Alvernia, a prisustvovala su sve naše sestre, osim onih koje zbog zdravstvenog stanja nisu mogle napustiti bolesnički odjel. U jutarnjem dijelu susreta s. Therese Ann predstavila je na temu "Pozvani biti..." koja je bila poticaj svakoj od nas na razmišljanje o našem poslanju i ulozi u svijetu kao *Hodočasnice nade*, osobito u ovoj Jubilarnoj godini i na našem putu prema oblikovanju Delegation. Nakon prezentacije uslijedilo je vrijeme za osobnu meditaciju, razgovor u malim skupinama i zajedničko dijeljenje. Tijekom stanke za ručak proslavile smo 80. rođendan s. Patricije pjesmom, igrama i rođendanskom tortom. Popodnevni susret bio je informativne naravi. S. Therese Ann upoznala je sestre s aktualnim događajima koji su u tijeku, izazovima i projektima. Sestre su dale povratne informacije kroz pitanja, komentare i prijedloge. Bio je to dan u kojem smo se doista osjećale kao sestre na zajedničkom putu – kao *Hodočasnice nade*. Dana 8. ožujka s. Therese Ann i s. Jimene pridružile su se brojnim redovnicima i redovnicama u Nadbiskupiji Chicago u proslavi posvećenog života i redovničkih jubileja. Dan je započeo misom koju je predvodio kardinal Blase Cupich, a nakon mise uslijedio je svečani ručak. Među slavljenicima je bila i s. Marija Goretti, koja je obilježila 70 godina redovničkog života. Nažalost, zbog zdravstvenih poteškoća nije mogla osobno sudjelovati u proslavi.

Naša korizmena molitvena meditacija pod nazivom *Hodeći s Isusom kao hodočasnici nade* održana je 28. ožujka u kapeli Mount Assisi. Oko 40 sudionika, sestara i laika, ispunilo je samostansku kapelu dok smo u molitvi, čitanju, razmatranju i pjesmi promišljali postaje križnoga puta. Iako je bio korizmeni petak, svi su nakon molitvenog susreta bili pozvani u blagovaonicu na okrjepu i razgovor – pravo utočište za sve koji žive u nadi. Jedna od naših suradnica čak je donijela tortu s natpisom *NADA*, što je dodatno obogatilo zajedništvo. Dana 31. ožujka Samuelova grupa održala je duhovnu obnovu u našem Centru duhovnosti Gospe od Anđela. Obnova je bila usmjerena na pomaganje mladima u dubljem razumijevanju života u braku i celibatu kao odgovor na Božji poziv. Naš tim za promicanje zvanja održao je predavanja, organizirao ručak, vodio rasprave i pružao podršku mladima dok su razmišljali o budućnosti – kako u vlastitom životu, tako i u životu Crkve.

Naši dani prolaze putovima koje nismo očekivali ni planirali – putovima kroz koje nam Bog iskazuje svoju veliku ljubav. U ovoj Jubilarnoj godini pridružujemo se svakoj od vas kao *Hodočasnice nade*, svaka na svom dijelu svijeta. Ostanimo usmjereni na naše poslanje dok živimo svoje svakodnevno služenje u svakom od naših samostana i u svijetu oko nas, koji oblikujemo svojim životima.

S. Kathleen Vugrinovich

Mostarska provincija

U skladu s franjevačkom obljetnicom, 800 godina Franjine Pjesme stvorova, bio li primjereno i ovaj prilog napisati u obliku hvale i zahvalnosti... Jer za toliko toga možemo reći *hvaljen budi... hvaljen i slavljen uvijek*. Zapravo za sve – baš kao i Franjo.

Isprepliću se događaji poput slavlja naslovnika Družbe i Provincije, obnove redovničkih zavjeta, jubileja pojedinih podružnica, hodočašća, raznih sadržaja početnog i trajnog odgoja na provincijskoj i međuprovincijskoj razini kao i na razini redovničkih konferencija Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ali ne zaobilaze nas ni bolni događaji poput bolesti sestara, odlaska s ovoga svijeta nama bliskih ljudi, zatvaranja pojedinih podružnica, napuštanja Družbe... *Hvaljen budi, Gospodine naš, po svakom našem danu koji nam darivaš iz ljubavi svoje, po svakom susretu kojim oplemenjuješ naša srca i odnose. I po sestri boli kojom pročišćuješ i osnažuješ naša bića...*

Jedan od onih blagoslovljenih trenutaka i susreta bilo je provincijsko hodočašće u Asiz u studenom 2024. u kojemu je sudjelovalo 25 sestara Provincije. Na svom su putu pohodile svetište sv. Ante u Padovi, Asiz, Greccio, Fonte Colombo, Piediluco, Terni, La Vernu...

Drugi važan događaj bio je proslava 50 godina prisutnosti i djelovanja sestara u Baškoj Vodi (Hrvatska) koja je upriličena na blagdan svetog Nikole, zaštitnika Baške Vode, 6. prosinca 2024. godine. Euharistijsko slavlje predslavio je fra Marko Mrše, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Prvu večer trodnevnice na euharistijskom slavlju pjevao je provincijski zbor, a nakon misnog slavlja sestre su se predstavile kratkim presjekom života Družbe od osnutka do današnjeg dana te svjedočanstvom poziva i života u redovničkoj zajednici.

Župljanima Baške Vode dugujemo posebnu zahvalnost jer smo kao prognanice za vrijeme Domovinskog rata u njihovim srcima i domovima imale posebno sklonište.

Nakon što je papa Franjo u noći 24. prosinca 2024. otvorio Sveta vrata Bazilike sv. Petra u Vatikanu, u nedjelju, 29. prosinca 2024., u nacionalnim je biskupijama započeo redoviti Jubilej 2025. S radošću smo toga dana sudjelovale u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve gdje je mjesni biskup mons. Petar Palić otvorio Svetu godinu. *Hvaljen budi, Gospodine naš, po sestri nadi, po njoj nam ohrabruješ hodočasničke korake i potičeš da se okrenemo budućnosti i zauzmemo za izgradnju svijeta u novosti evanđelja...*

Središnja proslava *Jubileja posvećenog života* u Svetoj godini 2025. obilježena je u Sarajevu 1. veljače 2025., pod geslom “Hodočasnici nade, na putu mira”. Jubilarna proslava održana je na razini cijele Bosne i Hercegovine u kojoj su sudjelovali redovnici, redovnice, posvećeni vjernici laici, svećenici, bogoslovi, sjemeništari i odgojitelji svih crkvenih ustanova iz Vrhbosanske, Mostarske i Banjolučke biskupije sa svojim biskupima. Proslava je započela euharistijskim slavljem u sarajevskoj prvorstolnici koje je predslavio vrhbosanski nadbiskup metropolit mons. Tomo Vukšić. Nakon euharistijskog slavlja proslava se nastavila svečanom akademijom, prigodnim programom u duhu jubilejskog gesla. *Hvaljen budi, Gospodine naš, po bratu zanosu i sestrini radosti kojom obnavljaš djetinje srce u nama, grliš naše duše i uvodiš nas u slobodu miljenika svojih...*

U samostanskom masliniku u Bijelom Polju, 21. veljače 2025. godine, održan je jedinstven događaj – sadnja “Maslinika nade”, koji je obogaćen s 33 bijele masline vrste *Leucocarpa*, simbolizirajući 33 godine Kristova života. Događaj je, uz predstavnike civilnih institucija i ljude različitih vjerskih pripadnosti, okupio maslinare i ljubitelje maslinarstva, čiji su nesebični doprinosi omogućili kupovinu ovih posebnih stabala. Svaki sudionik je nakon blagoslova maslina imao priliku posaditi “svoju maslinu nade”, ostavljajući tako trajni trag u sestarskom masliniku. Odnedavno

je na adresi www.paxa-dola.com pokrenuta i mrežna stranica na kojoj se mogu pratiti novosti vezane uz maslinik. *Hvaljen budi, Gospodine naš, po majci zemlji i svim njezinim plodovima, po kojima hraniš naše tijelo, ali i umnažaš naše zajedništvo, ljubav i vjeru u bolje sutra...*

Bila je tu i *sestrica smrt*, ali u zahvalnosti. Početkom 2025. godine svidjelo se Gospodinu iz ovog prolaznoga života pozvati k sebi gospođu Maureen Agnes Doherty, suprugu pokojnog gosp. Patricka Dohertya, velikog dobročinitelja naše Provincije. Doista smo zahvalne za njezin i Patrickov život. Po njima nam je Gospodin obilno *svjedočio nježnost i dosjetljivost svoju*.

Hvalimo i blagoslivljajmo Gospodina našega, zahvaljujmo njemu, služimo njemu svi u poniznosti velikoj!

S. Magdalena Šarić

Argentinsko-urugvajska provincija

Događaj koji snažno obilježava naše dane jest nadolazeće ujedinjenje dviju provincija Južne Amerike. Živimo i pripremamo se za promjene koje dolaze, uvijek osjećajući da smo u Gospodinovim rukama hodeći u nadi i vjeri. Dvije provincijske uprave surađuju pod vodstvom i uz potporu vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič na daljinu i/ili osobno.

Sredinom siječnja došla je Vrhovna predstojnica u pratnji s. Angele Zanjeković iz Mariborske provincije, koju je delegirala Vrhovna uprava. Tom je prilikom održala sastanke sa sestrama provincijskih uprava, a također je održala i skupštinu sa svim sestrama. Sestra Angela provela je tri mjeseca u obje provincije kako bi nam pomogla u pripremi za ovaj proces i predvodila nam je duhovne obnove. Ovo milosno vrijeme zaista je veliki Božji dar. Zahvalne smo s. Angeli za njezinu raspoloživost, bliskost, sestrinstvo, velikodušnost. Hvala ti, draga sestro! Neka ti Bog vrati stotruko!

Uz ove aktivnosti, život naših zajednica nastavlja se uobičajenim ritmom. Između ostalih događaja, želimo istaknuti sljedeće: nastavljena je trajna formacija između dviju provincija na temu: “Zajedničko razlučivanje”, koju je vodio isusovac o. Javier Rojas. Također je održana radionica za provincijske uprave s temom: “Animacija suodgovornosti u zajedničkom životu po ključu sinodalnosti”, koja se održala *online* i uživo u San Lorenzu, za provincijsku upravu i kućne predstojnice; bilo je zanimljivo i obogaćujuće.

Drugog dana veljače podijelile smo radost i zahvalnost Gospodinu za 60 godina posvećenog života s. M. Justine Coronel i za 25 godina s. M. Eulogie Sosa. Neka ih Gospodin blagoslovi da mu uvijek ostanu

vjerne. Kao i sve vi, s radošću smo doživjele otvaranje Jubilarne godine “Hodočasnici nade”. Iznenadene smo i oduševljene viješću da je naša kapela u zajednici Santa Clara u misiji Laishí u Formosi odabrana i nazvana Jubilejska crkva. S cijelom franjevačkom obitelji slavimo 800. obljetnicu Pjesme stvorenja: “Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svim stvorenjima tvojim”. Želimo živjeti ovaj trenutak ne samo sjećajući se Franjine pjesme stvorenja, već i dopuštajući da nas dotakne milost Vazmenog otajstva, koje je Serafski Otac toliko volio, pjevao i živio.

Ove proslave protežu se i na naše škole, s njihovim učiteljima, učenicima i roditeljima. U okviru osamstote obljetnice i Jubileja 2025., na početku školske godine, Provincijska uprava organizirala je susret prosvjetnih djelatnika naših škola, svih razina, pod geslom “Hodočasnici nade, hvalimo Stvoritelja”. Kako bi se omogućilo sudjelovanje svih učitelja, sastanak je održan u tri različita centra: 1. San Lorenzo, 2. Formosa i 3. Montevideo, okupljajući najbliže škole. Središnju temu osmislili su fra Sergio Carballo OFM, fra Alejandro Verón, OFM, i fra Aníbal Bareiro, OFM Cap, koji su se osvrnuli na moto koji je papa Franjo predložio za ovu godinu, “Hodočasnici nade”, u skladu s 800 godina “Pjesme stvorenja” sv. Franje Asiškog i kao izazov za rad u ustanovama, u globalnom kontekstu koji zahtijeva mir i pravdu, a prije svega da Krist bude središte svakog institucionalnog i osobnog života kako bi se dogodile promjene. Bio je to bratski i radostan susret, koji je pobudio duboko sudjelovanje svih sudionika, koji su obnovljena duha započeli novu školsku godinu.

Sestra Pabla Ortellado i s. Elisa Rodríguez (iz Paragvaja) organizirale su franjevački susret u Las Lomitasu, u Institutu “Santa Teresita”, s geslom “Slavimo prisutnost Božju u zajednici”. Sudjelovala su djeca, mladi i odrasli. Sestre su također provodile misionarsku aktivnost u susjedstvu San Benito, gdje se gradi kapela. Tamo su posjetile “Odlagalište otpada”, dirljivu stvarnost i vrlo snažno iskustvo. Osjetile su potrebu siromašnih, potrebu da budu saslušani i živu prisutnost Crkve na tom području.

Uzbuđene smo i pune nade što je skupina mladih, u pratnji s. M. Pable Ortellado, prešla mnogo kilometara kako bi od 23. do 26. siječnja 2025. u gradu Salta sudjelovala na II. nacionalnom susretu franjevačke mladeži “Hvaljen budi, Gospodine moj, jer mi sve govori o Tebi”. Prostor za iskustvo odgovora na Isusov poziv da živimo Evanđelje, poput Franje i Klare.

“Hvaljen budi Gospodin, po sestri tjelesnoj smrti” koja je posjetila našu Provinciju 27. prosinca. U Očev dom preselila je s. M. Jacinta Nuñez, koja je, vjerno slijedeći Božju volju, bila kućna predstojnica u nekoliko zajednica te provincijska predstojnica. Svoj vječni Uskrs proslavila je u dobi od 92 godine i 72 godine redovničkog života. Zahvaljujemo Bogu za njezin život, njezinu predanost, njezino poslanje u Crkvi i u našoj zajednici.

Nadamo se i molimo da Bog nade, koji nas ispunjava radošću i mirom u vjeri, snagom Duha Svetoga uvijek bude sa svima nama, a mi uvijek s Njim.

s. Marta Perna i s. Rosa Vega

Bosansko-hrvatska provincija

Vrijeme od našeg posljednjeg javljanja za List Družbe proteklo je u znaku kanonskog pohoda vrhovne predstojnice s. Veronike Verbič našoj Provinciji od 8. veljače do 11. travnja 2025. godine, stoga ćemo tome i posvetiti ovih nekoliko redaka. *“Djeca se uvijek raduju susretu s majkom”* – kazala je jedna od sestara. I uistinu, sestre su se istinski radovala i s nestrpljenjem iščekivale njezin dolazak. Pozdrav i dobrodošlicu s. Veroniki u ime svih sestara Provincije izrekla je provincijska predstojnica s. Željka Dramac. Dva mjeseca intenzivnih susreta, “razlamanja” svakodnevice, dijeljenja radosti i poteškoća, klonulosti i nadanja; dva mjeseca slušanja, poticanja i ohrabrivanja sestara pojedinačno i zajedno, cijele Provincije – u najkraćem je sadržaj kanonskog pohoda i boravka s. Veronike među nama.

Osim svakodnevnih susreta sa sestrama naših zajednica i službenih posjeta crkvenim institucijama, održano je nekoliko zajedničkih susreta na kojima smo tražile putove i načine kako donijeti svježinu Duha u naš život, u naše zajedništvo i naš apostolat.

Najprije se u Duhovnom centru u Bugojnu u subotu, 22. veljače 2025. godine s. Veronika susrela s pročelnicama i članicama provincijskih vijeća. Tom prigodom sestre su imale priliku kratko se osvrnuti na dosadašnji rad, te u radu u skupinama razgovarati o izazovima s kojima se susreću, ali i mogućnostima i planovima za budućnost.

Ove smo godine imale posebnu radost što smo Dan rođenja i smrti naše utemeljiteljice M. Margarite Pucher u četvrtak 6. ožujka u našem provincijskom sjedištu u Sarajevu mogle proslaviti zajedno sa s. Veronikom. U duhu povezane sa svim sestrama Družbe, zahvaljivale smo Bogu za našu bogatu povijest, posebno za milosne početke i karizmu Majke Margarite. Molile smo da nam njezin život svakodnevno svijetli kao primjer i uzor nepokolebljive vjere i sigurne nade, kako bismo mogle nastaviti njezino djelo služenja, tražeći nove

putove u svijetu i vremenu u kojemu živimo.

Susret vrhovne predstojnice s kućnim predstojnicama iz praktičnih je razloga organiziran u dva termina, u Zagrebu 29. ožujka s predstojnicama u Hrvatskoj, uključujući i predstojnicu iz Beča, te u Sarajevu 5. travnja s predstojnicama zajednica u Bosni i Hercegovini na kojemu je sudjelovala i predstojnica iz Mainza. Nastojeći sagledati stvarnost života koji živimo u našim zajednicama, u sestrinskom

ozračju i međusobnom slušanju sestre su pokušale zajedno prepoznati što je dobro u našem zajedništvu, kao i poteškoće s kojima se suočavamo, te mjesta nade koja su izvor nove snage za život. Susret u Sarajevu bio je prigoda da u svečanom činu, nakon euharistijskog klanjanja, Vrhovna predstojnica osobno svakoj kućnoj predstojnici, a preko njih na simboličan način i svakoj sestri, uruči obnovljene Konstitucije i Odredbe na hrvatskom jeziku. Provincijska

predstojnica s. Željka, a potom i vrhovna predstojnica s. Veronika zahvalile su s. Samueli Klaić koja je kao vrhovna tajnica Družbe u prethodnom mandatu aktivno sudjelovala u svim fazama revizije Konstitucija i Odredaba, a nakon toga je zajedno sa s. Klarom Šimunović i s. Magdalenom Šarić radila na prijevodu tekstova na hrvatski jezik, njihovu uređenju i tiskanju.

Redoviti godišnji susret odgajateljica i provincijskih predstojnica naših triju provincija hrvatskog govornog područja i Mariborske provincije koji se svake godine održava u Uskrsnom tjednu, ove godine izvanredno je održan u petak uoči Cvjetnice 11. travnja 2025. pod predsjedanjem Vrhovne predstojnice. U radu po skupinama, a zatim i u plenumu sestre su dijelile iskustva i mišljenja o radu u početnom odgoju u svakoj provinciji, o poteškoćama i izazovima. Postavljala su se pitanja kako odgajati danas, u vremenu nestabilnosti i brzih promjena, kako se nositi s izazovima modernog društva u kojem vlada tehnologija i Internet, kako mladima ponuditi alternativu...? Potrebno je ući u ovaj svijet u kojem živimo i vidjeti i poteškoće s kojima se mladi nose, upoznati njihove krhkosti, rane, potrebe, čežnje... Dosta se vremena posvetilo mogućnosti zajedničkog, odnosno međuprovincijskog novicijata. Istaknuta je također i važnost stalne edukacije i stručnog usavršavanja odgajateljica, kao i važnost trajne formacije i odgoja.

Zahvalne Bogu za njezinu prisutnost među nama, za istinsku sestrinsku i majčinsku brigu, za sve poticaje i ohrabrenja, za ustrajnu molitvu i podršku, kao i za brojne darove koje smo primile, u subotu, 12. travnja 2025. ispratile smo s. Veroniku koja se vratila u Generalnu kuću.

Plamen Duha Svetoga neka nas i dalje ujedinjuje u molitvi i zajedništvu, *na dobro Provincije, Družbe, za Kraljevstvo Božje*. Uskrsli Krist neka ispuni naša srca radošću i toliko potrebnim mirom!

s. Ivana Pavla Dominiković

Paragvajska provincija

U siječnju ove godine pohodile su nas vrhovna predstojnica s. M. Veronika Verbič i s. M. Angela Zanjeković iz Mariborske provincije. S. Angela je ostala sa sestrama obiju provincija do sredine travnja, kako bi ih pratila u procesu ujedinjenja. Koristeći sinodalnu metodu razgovora u Duhu, u prethodno oblikovanim malim skupinama sestara, s njom kao voditeljicom, održavaju se dani razmišljanja i dijeljenja o tri ključne teme: zahvalnost, oprost i nada.

S. Angela je svojom jednostavnošću, blizinom i radošću svima donosila blagoslov i nadu. Njezina sestrinska blizina potaknula je prve korake ujedinjenja, koje je – s gledišta vjere i nade – trenutak Božjeg prolaska kroz osobni i zajednički život; to je poticaj za nastavak hoda u nadi da će se s Božjom milošću roditi novi život. Sve sestre zahvaljuju Vrhovnoj upravi za mogućnost što je s. Angela bila među nama i s nama podijelila bogatstvo svog redovničkog života.

Također su se u siječnju, u okviru procesa ujedinjenja, u gradu Formosa u Argentini, s vrhovnom predstojnicom s. Veronikom sastale obje provincijske uprave kako bi u ovom procesu unaprijed djelovale predano i organizirano. U tu svrhu sestre su formirale radne skupine – komisiju i potkomisije; svaka skupina ima svoju koordinatorku koja je odgovorna za animiranje sestara svoje skupine i svih sestara u provinciji. Svaka je skupina pripremila svoj program rada, a svi predloženi i već ostvareni planovi bit će predstavljeni na skupštinama sestara pojedinih provincija, predviđenima za ovu godinu.

S velikom radošću i nadom s. Raquel Pérez Sanabria i s. Justina Coronel iz Argentinsko-urugvajске provincije sv. Josipa proslavile su 1. veljače 60. obljetnicu posvećenog života. Na proslavi, održanoj u kapeli provincijske kuće u Asunciónu, pridružili su nam se rodbina sestara jubilantkinja i sestre iz drugih zajednica.

Dana 2. veljače u župi Gospe od Krunice u gradu Lambaré, tijekom svete mise koju je predvodio p. Carlos Canillas, DI, s. Katia Nazareth Osorio i s. Aida Luz Torales položile su svoje doživotne zavjete u ruke vrhovne predstojnice s. Veronike Verbič. U ovoj svetoj Jubilarnoj godini nade taj događaj svjedoči da Gospodin i dalje poziva mlade i povjerava im širenje Božjega Kraljevstva kroz svjedočanstvo Njemu potpuno posvećenog života.

Započeti put procesa ujedinjenja nastavlja se dok se ne postigne željeni cilj. U tu svrhu nam je, od druge polovice travnja, u pohodu i vrhovna savjetnica s. María Angélica

Medina; njoj je povjereno praćenje razlučivanja u pogledu zajednica i ustanova. Osim molitvenih susreta i razlučivanja svaka sestra ima priliku izraziti svoje mišljenje o budućnosti zajednica i apostolata ustanova.

Svaka je sestra svjesna da pripada velikoj redovničkoj obitelji te se preporučuje u molitve, kako bismo, poslušne Božjoj volji, i dalje bile svjedokinje Božje ljubavi posvuda gdje nas Crkva treba.

S. Eva Arévalo Coronel

Rimska delegatura

Zajednice Rimske delegature tijekom liturgijske godine proživjele su mnoge radosne, ali i teške trenutke obilježene bolešću i smrću.

Tjedan molitve za jedinstvo kršćana 2025. s temom "Vjeruješ li u ovo?" (Iv 11,26), zajednice su živjele s dubokom odgovornošću. Posebno im je u tome pomogao prigodni tekst koji je za tu prigodu pripremio Ured za ekumenizam Talijanske biskupske konferencije. Tjedan nas je ponovno podsjetio da zajedničku vjeru, koju ispovijedaju različite kršćanske vjeroispovijesti, treba neprestano produbljivati, njegovati molitvom i svjedočiti ljubav Božju kroz zajedništvo. To je put pomirenja i jedinstva.

Ove godine Tjedan molitve bio je i poziv da crpimo iz zajedničke baštine vjere, sadržane u Nicejskom vjerovanju, usvojenom na Prvom ekumenskom saboru, čija se 1700. obljetnica obilježava upravo ove godine. Na blagdan Prikazanja Gospodinova sveopća Crkva proslavila je 29. svjetski dan posvećenoga života. Zajednice Delegature obilježile su ovaj svečani dan na različite načine, prema svojim mogućnostima. Neke su sestre iz Rimskih zajednica sudjelovale u molitvi Prve večernje u bazilici sv. Petra 1. veljače u 17,00 sati, koju je predvodio papa Franjo. Druge su nazočile euharistijskom slavlju 2. veljače u istoj bazilici.

Zajednica iz Ascoli Picena sudjelovala je na svečanom euharistijskom slavlju u katedrali Santa Maria della Marina zajedno s redovnicima i redovnicama ujedinenih biskupija San Benedetto del Tronto i Ascoli Piceno. Slavlju je prethodila meditacija na temu *Opraštanje i nada*, koju je održao biskup mons. Gianpiero Palmieri. Taj dan bio je nova prilika za obnovu svijesti o ljepoti našeg posvećenja kao dara Crkvi i svijetu.

U četvrtak, 6. ožujka, Rimska delegatura s radošću i zahvalnošću proslavila je obljetnicu rođenja i preminuća svoje utemeljiteljice M. Margarite Pucher. Sestre iz Generalne kuće i zajednica Delegature okupile su se na Farnesini.

Svečanost je započela u 16,00 sati u kapelici zajednice. U ime vrhovne predstojnice s. Veronike Verbič nazočne je pozdravila vrhovna zamjenica s. Petra Bagarić. Zahvalivši Gospodinu na daru života i djela M. Margarite, pozvala je sve prisutne – osobito u ovoj Jubilarnoj godini – da budemo hodočasnice nade te da služimo s ljubavlju i poniznošću, po uzoru na Utemeljiteljicu. Nakon toga obratila se predstojnica Delegature s. Lucija Vrdoljak Colo, koja je istaknula radost susreta i važnost ovog dana kao povratka korijenima naše duhovne povijesti i oživljavanja osjećaja pripadnosti Družbi. Potom je predstavila predavača fra Marzia Callettija, OFM Cap, koji je imao predavanje na temu: *U nadi budite radosni* (Rim 12,12). Svojom meditacijom dao je dubok uvid u značenje kršćanske nade u današnjem kontekstu, povezujući je s franjevačkom duhovnošću koju je M. Margarita vjerno živjela. Vrhunac dana bilo je svečano euharistijsko slavlje, nakon kojeg je uslijedio zajednički agape. Među nazočnima bili su i mons. Piero Coccia te dr. Francesco Bartolucci, vjerni suradnik fra Marzia i naš dragocjeni savjetnik u raznim prilikama. Poslijepodne je bilo ispunjeno razmatranjem, molitvom i radosnim zajedništvom.

Jubilarno hodočašće u Ascoli Picenu – 22. ožujka Dana 22.ožujka zajednica u Ascoli Picenu, zajedno s redovnicama biskupije, sudjelovala je u jubilarnom hodočašću koje je sadržavalo tri ključna trenutka: sjećanje na krštenje, hodočašće i pokorničko bogoslužje.

Obnova krsnih obećanja održana je u drevnoj krstionici sv. Ivana uz katedralu, uz prigodno znamenovanje blagoslovljenom vodom i ispovijest vjere. Zatim je uslijedilo pješačko hodočašće gradskim ulicama, predvođeno nadbiskupom mons. Pierom Cocciom. Hodočasnice su molile psalme, pjevale i zazivale svece, sve do dolaska u jubilejsku crkvu sv. Franje – mjesto oprosta. Tamo je slavljena Liturgija riječi, prigodna homilija i sakrament pomirenja. Svećenici su bili raspoređeni po cijeloj crkvi, na jasno vidljivim mjestima, omogućivši sestrama lakši pristup ispovijedi. Ovaj duhovni trenutak bio je duboko iskustvo Božjega milosrđa i novi poziv na unutarnju obnovu kroz kršćansku nadu.

Život Delegature obilježila je i jedna bolna vijest. Dana 1. travnja 2025., nakon teške bolesti, preminula je s. Paola Rita D'Auria u 77. godini života. S. Paola bila je dugogodišnja ravnateljica škole “Sacro Cuore” na Farnesini i učiteljica u osnovnoj školi. Generacije djece, obitelji i suradnika pamte je kao strastvenu i predanu pedagoginju, uvijek otvorenu za dijalog, sposobnu smiriti i najteže situacije. Njezina osjetljivost za društvene potrebe bila je izuzetna. Posebno se

zalagala za pomoć najugroženijima, stvarajući strukture za prihvata i potporu za najpotrebitije, među ostalim Udrugu So.Spe (Solidarnost i nada). Neka ju Gospodin nagradi za sve dobro što je učinila mnogima. Sprovod s. Paule održan je 4. travnja 2025. u 10,30 sati u župi Gran Madre di Dio / Ponte Milvio u Rimu u nazočnosti sestara iz Generalne kuće, Rimske delegature, mnogobrojne rodbine, školskog osoblja i učenika škole “Sacro Cuore di Gesù”, djelatnika Udruge So.Spe i brojnih volontera, prijatelja i štovatelja. Misu zadušnicu predvodio je nadbiskup mons. Piero Coccia, uz koncelebraciju župnika don Renza, bivšeg župnika don Luigija, kapelana Farnesine p. Carla i još nekoliko svećenika. Tijelo s. Paule pokopano je na groblju Flaminio (Prima Porta), u grobnici Školskih sestara franjevki Krista Kralja, u nazočnosti njezine rodbine i susestara. Počivala u miru Božjem!

S. Lucija Vrdoljak Colo i s. Maristella Palac

ŽIVOT – POSLANJE – SVJEDOČENJE

Ovoga puta donosimo iskustva pastoralne skupine sestara Mariborske provincije koja djeluje pod okriljem Vijeća za pastoral koje je imenovala Provincijska uprava.

Pastoralna skupina sestara

U Mariborskoj provinciji Bezgrješnog začeca djeluje pastoralna skupina koja povezuje sestre aktivne na raznim područjima: u župnoj katehezi, psihoterapijskoj pomoći pojedincima, supružnicima i obiteljima u potrebi, tečajevima kućanstva, molitvenim skupinama, u učeničkom domu, u školi, u raznim programima odmora za djecu i mlade, za žene i obitelji... Susrećemo se tri puta godišnje. Skupina je prikladno mjesto za razmjenu pastoralnih iskustava i spoznaja, ali i radosti i žalosti. To je mjesto duhovnog rasta i stjecanja profesionalne širine.

Sastajemo se redovito na početku školske godine. Svaka sestra opiše svoje ljetne pastoralne aktivnosti, obraćajući pozornost na plodove i vrijednost tog poslanja, jer je to dragocjen doprinos u sagledavanju budućeg poslanja Provincije. Na tom susretu predstavimo i pastoralne aktivnosti u novoj školskoj godini, osobito ako očekujemo promjene u ustaljenoj praksi.

Sastajemo se i na kraju školske godine. To je i mjesto međusobne razmjene plodova minulog rada i pogleda u ljeto koje je pred nama.

Susret zimi je nešto drukčiji. Obično pozovemo nekog gosta da nam progovori o određenoj temi važnoj za naš rad. To može biti u obliku predavanja, radionice ili nečeg sličnog. Prethodnih godina ugostile smo mariborskog nadbiskupa u miru mons. Marjana Turnšeka, koji je govorio o kršćanskom identitetu u pastoralu. Drugom prilikom pozvale smo skupinu aktivnih mladih katolika koji su nam nastojali približiti očekivanja i potrebe mladih. Tijekom Svete godine slušale smo svećenikove poticaje o nadi i kako o toj temi govoriti drugima.

Susret sa sestrama u Št. Petru iskoristile smo i za posjet vrtiću te susret s odgojiteljicama u učeničkom domu.

Ako je moguće, zadržimo ono najvažnije i na jednom od idućih susreta produbimo, tj. provjerimo što možemo iskoristiti u praksi. Na svakom susretu neko vrijeme posvetimo molitvi (lectio divina, klanjanje...) ili svetoj misi, kako bismo svoje poslanje i našu suradnju povjerile Bogu i zamolile ga da nam otkrije svoj plan za naše djelovanje po Duhu Svetome.

Za pripremu susreta odgovorno je Vijeće za pastoral. Riječ je o skupni od tri sestre koje je imenovala Provincijska uprava na mandat od tri godine. Te sestre, na temelju smjernica prošlog Provincijskog kapitula ili na temelju aktualnog Provincijskog plana, pripremaju plan za pastoralnu skupinu.

Određuju mjesto, vrijeme, cilj, način i specifičnosti svakog susreta. Još jedna sestra iz pastoralne skupine pozvana je da pomogne u organizaciji susreta.

Za susrete biramo različite zajednice, kako bi i druge sestre mogle sudjelovati u pastoralnom pulsu Provincije. Ponekad se nađemo na nekom od naših mjesta za odmor (Piran, Zabreška planina, Dobrna).

Sastanci skupine su važni jer nam omogućuju da bolje upoznamo rad jedna druge. Na susretima razmatramo potrebe i mogućnosti međusobne suradnje, primjerice na duhovnim vikendima, hodočašćima ili sličnim događajima.

Posljednjih godina zajedno oblikujemo prezentaciju naših aktivnosti i institucija na štandu u Stični – na susretu katoličke mladeži iz cijele Slovenije. Ako je moguće, organiziramo kakav zajednički događaj. Želimo povezati ljude s kojima se mi, pojedine sestre, susrećemo u našim aktivnostima. Posljednjih nekoliko godina to je bilo nekoliko sati pješačkog hodočašća od Tržiča do Brezja.

Veći zajednički projekt bio je kada smo u godini proslave 200. obljetnice rođenja majke Margarite Pucher pripremale misije u njezinoj rodnoj župi Kapela. Posebna je bila svojevrsna “ulična misija” koju smo provodile u Gorici u poslijepodnevним satima redovitog susreta pastoralnih skupina: na ulicama smo pjevale uz gitare, prolaznicima dijelile letke s poticajnim mislima, a s nekima od njih vodile kraće ili duže razgovore.

Na susretu pastoralne skupine svoj poticaj daju i sestre koje rade u Vijeću za medije: bilo da se radi o poticaju za objavljivanje priloga na internetu ili u provincijskom glasilu *Glasovi*. Također se dogovaramo kako ćemo pojedine najavljene događaje komunicirati putem *online* kanala odnosno predstaviti ih nakon što događaj završi. Sestre koje su ujedno i članice skupine za pastoral zvanja također predstavljaju svoj plan na susretima pastoralnih skupina. Sve to pridonosi da se različiti programi i ciljevi bolje povezuju i nadopunjuju, kako bi jedne drugima lakše priskočile u pomoć i molitvom se podržale. Na svakom sastanku vodimo zapisnik, koji čitamo na sljedećem, kako se važni dogovori i naglasci ne bi izgubili ili zaboravili, odnosno kako bismo mogle dodati nove vidove, ako je potrebno.

Pastoralna skupina, uz naše zajednice, temeljna je skupina u kojoj gradimo sestrinstvo. Susreti značajno pridonose međusobnoj povezanosti sestara za njihov osobni život kao i za našu suradnju. Vrijedno je istaknuti zajedničko traženje gdje i kako kao školske sestre franjevke Krista Kralja odgovoriti na potrebe Crkve. U vrijeme kada mnoge aktivnosti treba ograničiti ili čak napustiti, želimo biti pozorne kamo nas Duh Sveti poziva, gdje i kako On želi da koristimo darovane nam sposobnosti. U tome je neizostavan doprinos pastoralnog tima.

S. Ema Alič

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevačka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.

